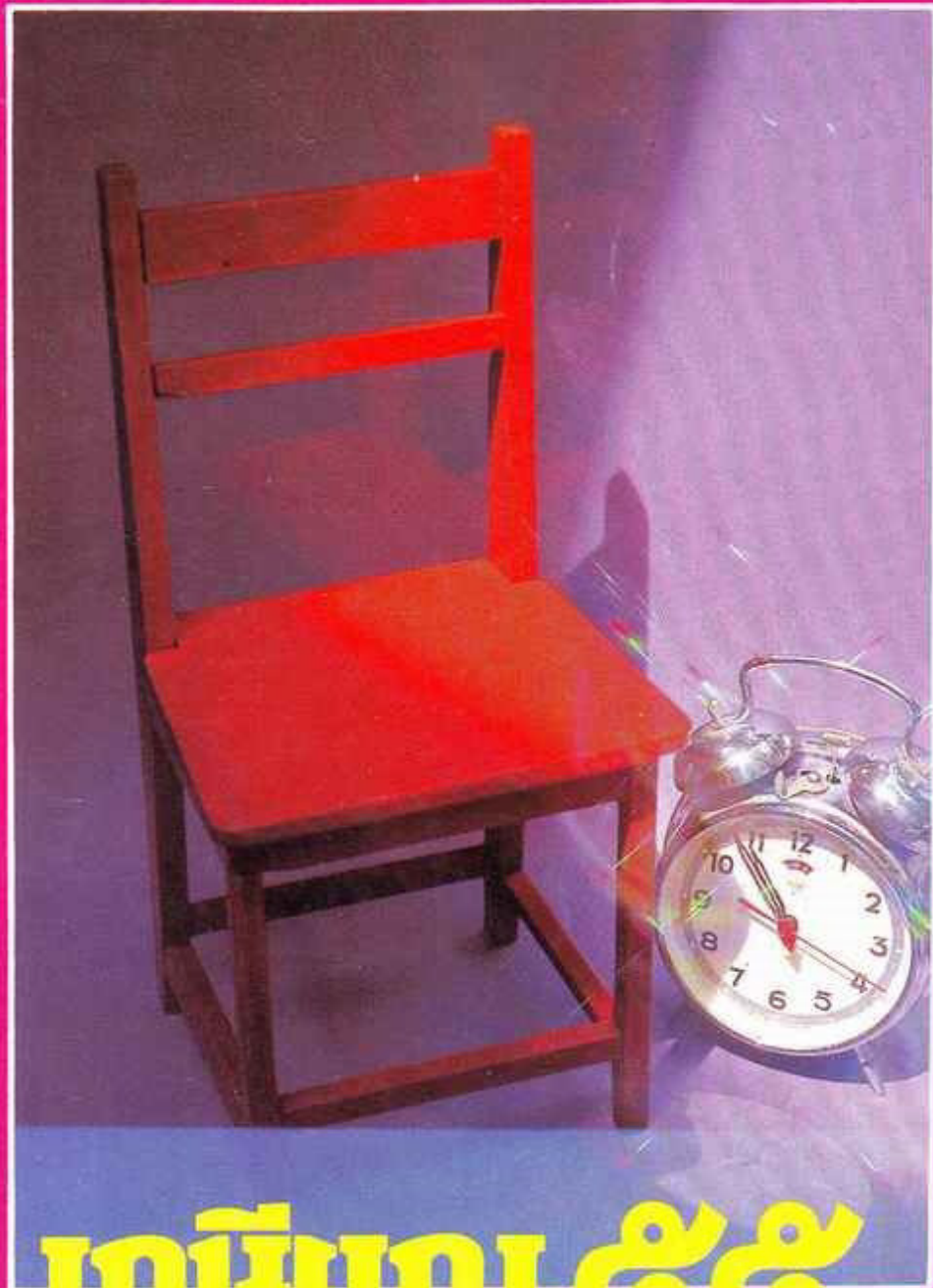

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๙ • กันยายน ๒๕๒๖ • ISSN 0125-0906 • ๑๒ บาท

เกษียณ ๕๕

วิเคราะห์ พ.ร.ฎ. ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
สัมภาระ จริยวัตรประมง
เรื่องสั้น ของ วัฒน์ วรรณขานกูร
และคอลัมน์ประจำครบชุด

บทบรรณาธิการ

แล้วเราก็มาถึงเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณกันอีกครั้งหนึ่ง

เดือนกันยายน ของข้าราชการ เป็นเดือนที่ไม่ค่อยจะมีอะไรตื่นเต้นกันมากนัก จะมีอยู่บ้างก็เฉพาะบางคนที่มีความหวังอยู่กับการเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่าหนึ่งขั้น ซึ่งก็มักจะต้องประสบกับความผิดหวัง เมื่อมีคำสั่งออกมาว่าผู้ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นคนอื่นที่มีอาวุโส และความเหมาะสม มากกว่า หรือผู้ที่ได้เลื่อนเงินเดือนสองขั้นก็กลายเป็นคนอื่นไปเสียอีก ทั้ง ๆ ที่ตนก็ทำงานดี แต่ถูกจำกัดด้วยระบบโควตา

ก็ดูเหมือนจะเป็นบรรยากาศธรรมดา ๆ ที่จะพบเห็นได้ทุกสิ้นปีงบประมาณในส่วนราชการเกือบทุกแห่ง

แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งนั้นเดือนกันยายน ก็เป็นเดือนของการพรากจากกัน สำหรับข้าราชการจำนวนหนึ่งที่ใช้ชีวิตอยู่ในระบบราชการ มาจนมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์

เรียกว่าถึงคราวจะต้องลาโรง วางมือจากราชการงานเมืองที่ได้ทำมาตลอดชีวิตการทำงานออกไปพักผ่อนหรือประกอบอาชีพอย่างอื่นต่อไป เพราะหลวงท่านเลิกจ้างแล้ว โดยท่านยังให้เงินเลี้ยงชีพต่อไปตามสมควร

ถ้าไม่รับบำเหน็จเป็นเงินก้อนไป ก็เปลี่ยนฐานะจากข้าราชการประจำเป็นข้าราชการบำนาญ กินน้ำบ่อทรายไปเรื่อย ๆ

อย่างไรก็ดี เมื่อเร็ว ๆ นี้รัฐบาลได้หยิบยกปัญหาเรื่อง เกษียณอายุของข้าราชการขึ้นพิจารณาว่า จะมีทางเป็นไปได้เพียงใดที่จะให้ข้าราชการออกจากราชการก่อนครบเกษียณอายุโดยความสมัครใจ ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน

วารสารข้าราชการ เห็นว่าปัญหาเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของข้าราชการทุกคน และเป็นเรื่องที่ควรแก่การสนใจ จึงได้นำแนวความคิด รายละเอียด และความเห็นของผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย มาเสนอให้ท่านผู้อ่านได้ทราบและพิจารณา

ทั้งนี้ โดยไม่ลืมที่จะรักษาความเข้มข้นและคุณภาพในเนื้อหาสาระของบทความพิเศษ และคอลัมน์ประจำอื่น ๆ เช่นเคย

บรรณาธิการ

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๖

๑

บทบรรณาธิการ

๔

ข่าว : ในแวดวงข้าราชการ

๙

บทความวิชาการ : การเกษียณอายุราชการ

ดร.ณิ บุญสิงห์

๑๗

บทสัมภาษณ์ : พบอธิบดีกรมประมง

บุญยง/ชนิษฐา

๒๕

บทวิเคราะห์ : จะเดินทางไปราชการอันตรงนี้

พิมลวรรณ พงษ์สวัสดิ์

๓๖

แนะนำองค์การ : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ชิต บางชื่อ

๔๕

วินัยข้าราชการ : อุทาหรณ์ก่อนทำผิด

เอกศักดิ์ ตริกรุณาสวัสดิ์

๕๗

กฎหมายและระเบียบใหม่

๗๗

เกร็ดบริหาร : การบริหารงานในระบบคณะกรรมการ

กานดา วัชรามัย และปณิต มีแสง

๘๔

เรื่องสั้น : ตักแตน, คน และนกกระจอก

วัฒน์ วรรณยางกูร

๘๘

ปัญหาระเบียบข้าราชการ

๙๖

ท้ายเล่ม

ปก:

ความว่างของวันพรุ่งนี้: ๕๕ ปี... เกษียณ

"การเกษียณอายุราชการ" ดร.ณิ บุญสิงห์

รัฐบาลท่านบอกว่า คนอายุ ๕๕ นั้น น่าจะปลดเกษียณได้แล้ว เพื่อคนรุ่นหลัง ๆ จะได้มีโอกาสเข้ามาทำงานได้มากขึ้น เรื่องนี้บางคนก็ว่าดี บางคนก็ว่าไม่ดี ทีนี้ลองมาฟังความเห็นของคนที่อยู่ในเกณฑ์ที่ว่ากันดูบ้าง

กันยายน					- ๒๕๓๒
๒๕๓๒		๒๕๓๒			
TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
		1	2	3	
6	7	8	9	10	
13	14	15	16	17	
20	21	22	23	24	
27	28	29	30		

จะป่วยอะไร
กินเหล้า ดื่ม
อ้วนไม่
เรื้อรังเลย

"จะเดินทางไปราชการอันตรงนี้" พิมลวรรณ พงษ์สวัสดิ์

ปรกติแล้วของใหม่ มักจะดีกว่าของเก่า (หรือใครว่าไม่จริง) ตอนนี พระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ เพิ่งออกมาใหม่ ๆ จะดีกว่าฉบับเก่า จริงหรือไม่ เราจะได้วิเคราะห์มาให้ท่านดูแล้วในคราวนี้

"การบริหารงานในระบบคณะกรรมการ" กานดา วัชรากัญ และ ปณิต มีแสง

ในฐานะที่ประเทศไทยเรานิยมตั้งคณะกรรมการในการทำราชการกัน จนอาจเป็นประเทศที่มีคณะกรรมการมากที่สุดในโลกก็ได้ ดังนั้น ท่านไม่ควรพลาดที่จะอ่านเรื่องนี้ เพราะโอกาสที่ท่านจะได้รับใช้ชาติ โดยได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการคณะใดคณะหนึ่งในชีวิตราชการของท่าน มีถึง ๙๙.๙๙% เข้าไปแล้ว

เจ้าของ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ. ผู้จัดการสวัสดิการ นิวัฒน์ วัชรารักษ์ ฝ่ายจัดการ รัชชานันท์ สุทธิรักษ์ ที่ปรึกษา โสภณ สุทธิรักษ์ ฝ่ายบัญชี ภาณุวัฒน์ พันศิริ ธรรม วิชิตกุล วิชาญ สิงห์วิชัย บรรณาธิการ ศุภล บุญประกอบ ผู้ช่วยบรรณาธิการ นิรุชฌ์ พลพัฒน์รัตน์ ปริชา วิชิตศิริ ปริชา วัชรากัญ กองบรรณาธิการ ปริญญา สอนเมือง เมทินี พงษ์พร ชาวสุพรรณวงศ์ เปรมจิตต์ สิริเทพย์ นนทิกุล กาญจนะจิตรรา เณร วัชชัย ฉายสุภกษม ประชาสัมพันธ์ จิระพงษ์ สิวาญะวิโรจน์ อรุณ จันทศักดิ์ อภินนบพล มนต์วิ จุฑารักษ์ ปกฤษณ์พีร์ พันธุ์พันธ์ศิริ สถานที่พิมพ์ บริษัท ประชาชน จำกัด (แผนกการพิมพ์) ๑๕ ซอยพิพัฒน์ ถนนสีลม บางรัก ๑๐๕๐๐ โทร.๒๑๔-๒๐๒๓ นิรันดร์ เสด็จกุล ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา

ข่าว

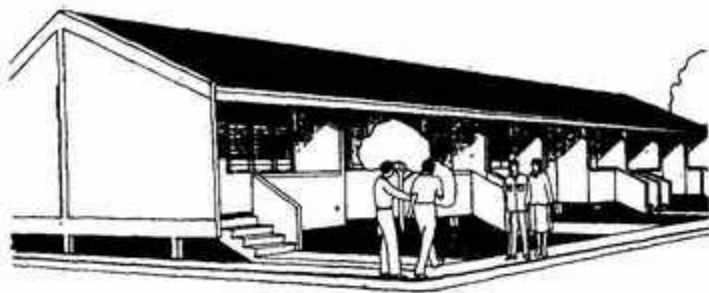

โครงการบ้านพักข้าราชการ ในส่วนภูมิภาค

ตามที่ "วารสารข้าราชการ" ได้เสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างบ้านพักข้าราชการในส่วนภูมิภาคไปแล้วนั้น มีรายงานแจ้งว่า ขณะนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินการได้แล้วตามรายงานของคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์บ้านพักข้าราชการในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานสำหรับรายละเอียด การจัดสร้างศูนย์บ้านพักข้าราชการในส่วนภูมิภาค สรุปได้ดังนี้

๑. การเคหะแห่งชาติจะดำเนินการก่อสร้างเป็น ๒ ระยะ คือในปีงบประมาณ ๒๕๒๗ จะสร้างในจังหวัดพื้นที่ยากจน ๓๐ จังหวัด ได้แก่ น่าน เพชรบูรณ์ อุทัยธานี ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย นครสวรรค์ เชียงใหม่แพร่ เชียงราย ลำพูน อุตรดิตถ์ พัทลุง สตูล นครศรีธรรมราช เลย ยโสธร บุรีรัมย์ หนองคาย นครพนม สกลนคร มหาสารคาม นครราชสีมา อุตรธานี สุรินทร์ อุบลราชธานี ขอนแก่น ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร

และในปีงบประมาณ ๒๕๒๘ จะสร้างบ้านพักในจังหวัดที่เหลืออีก ๔๒ จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำปาง พิชณุโลก พิจิตร ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ตรัง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ภูเก็ต รัยเอ็ด ศรีสะเกษ ชัยนาท ลพบุรี สุพรรณบุรี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สระบุรี อ่างทอง นครนายก ปราจีนบุรี ตราด จันทบุรี

อะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

๒. การสร้างบ้านพัก จะสร้างจังหวัดละ ๓ หลัง (หลังละ ๑๐ ยูนิต) ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณในการก่อสร้าง จังหวัดละ ๗.๒ ล้านบาท ทั้งนี้โดยที่การเคหะแห่งชาติจะหาแหล่งเงินกู้มาลงทุนในการก่อสร้างให้ก่อน และกรมธนารักษ์ จะผ่อนชำระหนี้ให้ในภายหลัง

๓. ศูนย์บ้านพักข้าราชการในส่วนภูมิภาคนี้ กรมธนารักษ์จะเป็นผู้ดูแล ซ่อมแซม และบำรุงรักษา รวมทั้งจัดระเบียบ และวางเงื่อนไขการเช่าอยู่อาศัยของข้าราชการด้วย

การสร้างศูนย์บ้านพักข้าราชการในส่วนภูมิภาคนี้ เป็นการจัดสวัสดิการ เพื่อช่วยเหลือในเรื่องที่พักอาศัยให้กับข้าราชการพลเรือนในตำแหน่งระดับ ๑ ถึง ๕ ซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ที่ไม่มีบ้านพักของตนเอง และไม่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้

ใน กชข. เน้นบำรุงขวัญเจ้าหน้าที่พัฒนาชนบท

ภายหลังการประชุมคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๒๖ ที่ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคมนี้ นายกรัฐมนตรีได้แถลงถึงความสำคัญของการพัฒนาชนบท

และเน้นเรื่องการปฏิบัติให้ได้ผลตามโครงการและแผนงานที่วางไว้ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ๓ ประการ คือ

ประการที่ ๑ ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ระดับชั้นผู้น้อยที่อยู่ตามชนบทต่าง ๆ เป็นจำนวน ซึ่งมาจาก ๔ กระทรวงหลักนั้น เช่น เกษตรตำบล พัฒนาการตำบล สาธารณสุขตำบล และครู ด้วยการเขียนเขียนให้กำลังใจ และแนะนำในสิ่งที่เขาทำยังไม่ถูกต้อง

ประการที่ ๒ การติดตามและประเมินผลงานทุกงานที่ทำไม่ว่างานเล็กงานน้อย เพื่อจะได้นำมาดำเนินการแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะเรื่องโครงการพัฒนาชนบทยากจน ๓๔ จังหวัด ๒๘๖ อำเภอ ให้รายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ

ประการที่ ๓ พยายามหาทางลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของชาวบ้าน การลดต้นทุนการผลิตนั้นขอให้ทางกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรฯ ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาดังกล่าว

อนุกรรมการฯ รายงานความก้าวหน้าต่อ กชข.

คณะอนุกรรมการคณะต่าง ๆ ของ กชข. ได้รายงานความก้าวหน้าของงานที่ได้ดำเนินงานในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๒๖ ถึงปัจจุบัน ดังนี้

ประธานคณะอนุกรรมการประสานแผนในระดับชาติและแผนส่วนภูมิภาค ได้รายงาน ว่า คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาอนุมัติกรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนาชนบทปีงบประมาณ ๒๕๒๔ ของ ๔ กระทรวงหลักเรียบร้อยแล้ว และ

ให้ทางกระทรวงแจ้งไปยังจังหวัดทราบ เพื่อชี้แจงให้อำเภอ ตำบล เข้าในกรอบนโยบายดังกล่าว

ประธานคณะกรรมการพัฒนากำลังคน และประสิทธิภาพข้าราชการเพื่อพัฒนาชนบท
รายงาน ว่า คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายและมาตรการฝึกอบรมข้าราชการเพื่อการพัฒนาชนบทเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ในระหว่างเตรียมการเสนอ กชช. เพื่อให้เห็นชอบและสั่งการต่อไป นอกจากนี้ได้พิจารณาการขอสนับสนุนด้านกำลังคนในโครงการพัฒนาชนบทยากจนปี ๒๕๒๗ เรียบร้อยแล้ว ๕ โครงการ และได้พิจารณาเห็นชอบในหลักการเรื่องให้รางวัลคณะทำงาน สนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ดีเด่น เพื่อเป็นเครื่องจูงใจ และยกย่องข้าราชการ

ประธานคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์

การพัฒนาชนบท รายงานว่า ได้ดำเนินการจัดส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือคู่มือระบบบริหารการพัฒนาชนบทและโปสเตอร์ แผนพัฒนาชนบทพื้นที่ยากจนปี ๒๕๒๗-๒๕๒๙ ให้แก่เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาชนบททางสถานีวิทยุ และจัดทำแผนปฏิบัติการเผยแพร่งานพัฒนาชนบทสำหรับปี ๒๕๒๗ โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๖

ประธานอนุกรรมการที่ดิน รายงานว่า ได้มีการดำเนินงานจัดทำแผนที่ดินชุดใหม่ประเทศไทย เพื่อใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการให้มีสิทธิทำกินชั่วคราว (สทก.๑) ดำเนินงานโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แล้วดำเนินงานโครงการบริหารโครงการตามนโยบายที่ดินของรัฐบาล

บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด
215 ถนนสุขุมวิทซอยใหม่ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โทร. 314770-9

ผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

บทความวิชาการ

การ เกษียณอายุ ราชการ

ดร.กัญญา บุษบง

บทนำ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๖ เห็นชอบด้วยกับนโยบายการมีงานทำและแก้ไขการว่างงานรวม ๗ ข้อ ในจำนวนนี้มีข้อหนึ่งที่

เกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการ คือ ให้กระทรวงการคลังและสำนักงาน ก.พ. พิจารณาความเป็นไปได้ในการเปิดโอกาสให้ข้าราชการเกษียณอายุก่อนกำหนดได้โดยสมัครใจ ซึ่งหมายความว่าให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ของการให้ข้าราชการสมัครใจออกจากราชการก่อนมีอายุครบ ๖๐ ปี เพื่อจะได้ตำแหน่งว่างสำหรับบรรจุคนใหม่เร็วขึ้น

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงระบบราชการซึ่งมีผลกระทบต่อข้าราชการทุกประเภท น่าจะได้ทราบว่าข้าราชการมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง จึงขอนำผลการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการเรื่อง การเกษียณอายุราชการ* ซึ่งกองวิชาการ สำนักงาน ก.พ. ได้สำรวจไว้ในระหว่างวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๖ มาเล่าสู่กันฟัง

- * - เป็นการสำรวจโดยวิธีการสัมภาษณ์
- กลุ่มประชากรตัวอย่างคือข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีอายุ ๕๕-๖๐ ปี ในปีงบประมาณ ๒๕๒๖ จำนวน ๕๖ คน จากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร, นนทบุรี, ปทุมธานี, สมุทรปราการ และสมุทรสาคร
- แบ่งข้าราชการเป็น ๓ กลุ่ม ตามระดับตำแหน่ง คือ กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓-๕, ๖-๘ และ ๙-๑๑ (ไม่เลือกระดับ ๑-๒ เพราะกลุ่มนี้มีผู้มีอายุ ๕๕-๖๐ ปี น้อยมาก)

วัตถุประสงค์ของการสำรวจ

เพื่อทราบความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือนสามัญเกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้

- ปัญหาของการเกษียณอายุในปัจจุบัน
- ระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม
- สิ่งจูงใจให้ออกจากราชการก่อนเกษียณอายุ
- ความช่วยเหลือของรัฐบาลแก่ผู้เกษียณอายุ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของข้าราชการ

ผลการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องการเกษียณอายุราชการได้ ดังนี้

แตกต่างกัน นอกจากบางงานที่ต้องใช้ความชำนาญงานสูงจริง ๆ ซึ่งควรกำหนดอายุการเกษียณไว้สูงได้ ตัวอย่างเช่น งานวิชาชีพด้านนาฏศิลป์ เป็นต้น หากใช้ระบบการเกษียณแตกต่างกันตามลักษณะงาน อาจเป็นช่องทางให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้เพราะอาจมีการวิ่งเต้นหรือขอโอนไปอยู่ในตำแหน่งที่เกษียณอายุสูง

ข้าราชการกลุ่มนี้มีข้อเสนอแนะว่าแม้จะกำหนดอายุสำหรับการเกษียณไว้เท่ากันทุกคน แต่ส่วนราชการควรมีระบบการสับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการสูงอายุไปดำรงตำแหน่งที่เหมาะสมกับผู้นั้นด้วย

ส่วนราชการควรมีระบบสับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการสูงอายุไปดำรงตำแหน่งที่เหมาะสมกับผู้นั้นด้วย

๑. ปัญหาของการเกษียณอายุในปัจจุบัน

ข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่าการเกษียณอายุราชการในปัจจุบันไม่มีปัญหา ปัญหาบางประการที่บางคนกล่าวถึงได้แก่ ข้าราชการชั้นผู้น้อยได้รับบำเหน็จบำนาญไม่พอใช้ คนใกล้จะเกษียณส่วนมากมักจะมีสุขภาพไม่ดี และมีข้อเสนอแนะว่าน่าจะลดบำนาญของข้าราชการระดับสูงลงบ้าง

๒. ระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม เกษียณตามอายุหรือตามลักษณะงาน

ข้าราชการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระบบเกษียณอายุที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเหมาะสมและยุติธรรม ให้ความเสมอภาคแก่ข้าราชการ นอกจากนั้นลักษณะงานข้าราชการพลเรือนคล้ายคลึงกันจนไม่อาจแยกความ

ผู้ที่มีความเห็นว่าการเกษียณอายุแตกต่างกันตามลักษณะงานน่าจะเหมาะสม ให้เหตุผลว่าแต่ละงานต้องการปัจจัยในการทำงานต่างกัน บางงานต้องการผู้มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง อาจกำหนดไว้ ๕๕ ปี ได้บางรายต้องใช้สมองและความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวหรือต้องการประสบการณ์สูง อาจกำหนดไว้สูงกว่า ๖๐ ปี

คนอายุ ๖๐ ปี ยังทำงานได้ดี

ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเกษียณอายุนั้น ข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่าอายุ ๖๐ ปี เหมาะสม เพราะคนในช่วงอายุนี้อายุสุขภาพดี ยังแข็งแรงและทำงานได้ดี และส่วนใหญ่จะมีความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญงานสูง

กลุ่มที่เห็นว่าการเกษียณอายุ ๖๐ ปี ไม่เหมาะสม มีเหตุผลว่าคนอายุมาก มักจะสุขภาพไม่ดี ทำงานล่าช้า เบื่อหน่ายง่าย โดยเฉพาะคนในกรุงเทพฯ สุขภาพเสื่อมโทรมเร็ว บางคนอยากจะออกจากราชการแต่จำเป็นต้องอยู่ต่อไปจนถึง ๖๐ ปี เพราะบำเหน็จบำนาญที่จะได้รับยังน้อยอยู่ การลดเกษียณอายุเป็น ๕๕ ปี จะมีผลดีสำหรับการเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามาทำงาน และผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๕-๖๐ ปี ที่มีความสามารถประสบการณ์สูงอาจไปทำงานส่วนตัวหรือประกอบอาชีพอื่นได้

๓. สิ่งจูงใจให้ออกจากราชการก่อนเกษียณอายุ

นายจันทนา จันทรทิพ (๕๘ ปี)

นายตรวจสรรพสามิต ๓

สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดปทุมธานี

รับราชการอยู่ในจังหวัดปทุมธานีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๗ จนกระทั่งปัจจุบันเป็นเวลา ๓๙ ปี แม้จะมีการโยกย้ายหลายครั้งก็หมุนเวียนอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดนี้เท่านั้น

ลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่ประจำเป็นงานที่ค่อนข้างหนักหนื่อย ต้องออกห้องที่ตรวจสอบปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต และตรวจสอบร้านค้า

องค์ประกอบในการตัดสินใจ

ข้าราชการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจะตัดสินใจเกษียณอายุก่อน ๖๐ ปี หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ๔ ประการ ดังนี้

๑) ผลประโยชน์ตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับหากอยู่ในราชการต่อไป ซึ่งรวมทั้งความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งด้วย หากอยู่ในตำแหน่งที่มีผลประโยชน์สูงกว่าบำนาญที่จะได้รับ หรือมีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งก็คงจะไม่ลาออกจากราชการ

๒) สภาพทางเศรษฐกิจและภาระทางครอบครัว ถ้าปัจจุบันยังมีปัญหาด้านการครองชีพ หรือยังมีบุตรหลานที่ต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดู การอยู่

ผู้จำหน่ายสินค้าชำระภาษีสรรพสามิต

การจะเกษียณอายุราชการเมื่อ ๕๕ หรือ ๖๐ ปีนั้นขึ้นอยู่กับบุคคล บางคนอายุ ๕๕ ปี แต่สุขภาพไม่ดี ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่อายุ ๖๐ ปีบางคนยังแข็งแรงทำงานได้ แต่บางคนสุขภาพเสื่อม ผู้ที่จะสมัครใจลาออกจากราชการเมื่ออายุ ๕๕ นั้น คงจะเป็นผู้ที่ไม่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจในครอบครัวหรือผู้ที่มีหนทางประกอบอาชีพอื่นได้

ลักษณะงานในตำแหน่งนายตรวจสรรพสามิตนั้นเกษียณอายุราชการ ๖๐ ปีเหมาะสมแล้ว และตนเองก็ไม่คิดจะลาออกจากราชการก่อนอายุ ๖๐ ปี แม้จะให้บำเหน็จบำนาญเสมือนหนึ่งรับราชการไปจนครบ ๖๐ ปีก็ตาม เหตุผลสำคัญคือการอยู่ในราชการต่อไปจะได้รับประโยชน์มากกว่า เพราะยังได้รับเงินเดือนและมีการเลื่อนขึ้นเงินเดือนทุกปี และไม่ทราบว่าจะออกจากราชการแล้วจะไปทำงานอะไร คงจะต้องว่างงานกลายเป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องแก้ไขอีก

นายพยุง แบนสุวรรณ (๕๗ ปี)
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๔
สำนักงานเลขานุการกรม กรมสามัญศึกษา

รับราชการในกรมสามัญศึกษามาตลอดเวลา ๓๗ ปี โดยเริ่มต้นชีวิตการรับราชการที่จังหวัดเพชรบุรี ในตำแหน่งครู แต่ไม่ได้ทำหน้าที่สอน ต้องไปช่วยราชการที่อำเภอ หลังจากโยกย้ายอยู่ ๒-๓ ครั้งก็ได้ย้ายเข้ากรมและปฏิบัติงานในแผนกพัสดุระยะหนึ่งแล้วจึงเปลี่ยนมาปฏิบัติงานด้านการเก็บเอกสาร ซึ่งได้รับผิดชอบงานด้วยดีมาเป็นเวลาประมาณ ๘ ปี

นายพยุง แบนสุวรรณ ให้ทัศนะว่า การเปิดโอกาสให้ข้าราชการลาออกจากราชการเมื่ออายุ ๕๕ ปี เป็นความคิดที่ดีเพราะปัจจุบันมีคนว่างงานมาก เราได้ทำงานมานานแล้วควรหลีกเลี่ยงให้เด็กรุ่นหลังบ้าง การออกจากราชการไม่ได้แสดงว่าหมดความสามารถ ผู้ที่อายุ ๕๕ ปีซึ่งยังแข็งแรงและมีความสามารถ

อาจไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้อีก

โดยส่วนตัวแล้ว แม้ว่าปัจจุบันเงินเดือนจะตัน และทราบว่าจะไม่มีโอกาสก้าวหน้าอีกต่อไป แต่ยังพอใจในงานที่รับผิดชอบอยู่ หากมีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการลาออกจากราชการก่อนอายุ ๖๐ ปี โดยจะให้บำเหน็จบำนาญเท่ากับการเกษียณอายุในอีก ๓ ปีข้างหน้า ก็ไม่แน่ใจว่าจะสมัครใจลาออกหรือไม่

ขณะนี้ได้เตรียมตัวเตรียมใจสำหรับการเกษียณอายุราชการในอีก ๓ ปีข้างหน้า ว่าจะเป็นเวลาสำหรับการพักผ่อนหลังจากที่ได้เหน็ดเหนื่อยกับงานมาเป็นเวลานาน และจะเลือกรับบำนาญเพื่อจะได้ไม่ต้องเป็นภาระแก่ลูกหลาน

ในราชการต่อไปจะได้รับประโยชน์และมีความมั่นคงมากกว่า

๓) สภาพแวดล้อมในการทำงาน

การมีปัญหาคัดแย้งหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการทำงานจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ช่วยให้ข้าราชการตัดสินใจว่าควรรับสิ่งจูงใจที่รัฐบาลจะให้แก่ผู้ออกจากราชการก่อนเกษียณอายุหรือไม่

๔) สภาพทางจิตใจ

การมาทำงานมีโอกาสได้พบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ออกจากราชการไปแล้วบางคนอาจไม่มีงานทำ หากไม่สามารถยอมรับความเหงา ความว่าเหวได้ก็จะไม่ตัดสินใจลาออกจากราชการ

“สิ่งจูงใจ” ที่ข้าราชการต้องการ

ข้าราชการได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่ง ที่รัฐบาลควรให้เพื่อจูงใจให้เกษียณอายุก่อนครบ ๖๐

ปีบริบูรณ์ ดังนี้

๑) จำนวนบำเหน็จบำนาญให้เท่ากับเมื่อออกจากราชการ ๖๐ ปี คือถ้าจะให้ออกเมื่ออายุ ๕๕ ปี ก็จะต้องบวกเวลาราชการให้ ๕ ปี และให้เงินเดือนเพิ่มปีละ ๑ ชั้น เพื่อนำยอดเงินมาคำนวณ

บำเหน็จบำนาญ

๒) ควรให้เงินชดเชยเช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจ เพื่อจะได้นำไปลงทุนประกอบอาชีพอื่นได้ด้วย

๓) ควรให้ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย เพราะข้าราชการส่วนใหญ่แม้จะเกษียณแล้วก็ยัง

นายแพทย์ปุ่น ปิยะศิลป์ (๕๔ ปี)

นายแพทย์ ๔

กรมการแพทย์

หากเป็นไปได้ควรเกษียณอายุตามลักษณะงาน เพราะการปฏิบัติงานต่าง ๆ ย่อมต้องการผู้มีคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่นงานที่ใช้แรงงาน หลังอายุ ๕๕ ปีไปแล้วประสิทธิภาพของงานจะลดลง ส่วนงานในตำแหน่งผู้พิพากษา ประสบการณ์ความรอบรู้จะเพิ่มขึ้นตามอายุ อาจปฏิบัติงานไปเกินกว่า ๖๐ ปีได้ และควรให้เกษียณอายุราชการในวันเกิด เพื่อราชการจะได้ไม่ต้องสูญเสียกำลังคนไปในคราวเดียวกันเป็นจำนวนมาก

เห็นด้วยกับแนวความคิดที่เปิดโอกาสให้ข้าราชการลาออกจากราชการเมื่ออายุ ๕๕ ปี โดยให้สิ่งทดแทน เช่นเดียวกับการรับราชการต่อไปจนครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ แต่จะมีผู้ใช้ประโยชน์จากระบบนี้หรือไม่ จะต้อง

คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้นั้นจะได้รับจากการอยู่ในราชการด้วย หากผลประโยชน์จากการอยู่ในราชการมีมากกว่า เช่นมีทางก้าวหน้า มีผลประโยชน์สูง คงจะไม่ลาออก แต่แพทย์จะมีลักษณะตรงข้ามคือถ้าออกจากราชการจะมีโอกาสได้รับผลประโยชน์มากกว่าอยู่ในราชการ

การช่วยเหลือข้าราชการภายหลังเกษียณอายุนั้น ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุขกำลังออกระเบียบให้สถานพยาบาลของกระทรวงอำนวยความสะดวกและให้สิทธิพิเศษแก่อดีตข้าราชการของกระทรวงบ้าง ส่วนการช่วยเหลือข้าราชการบำนาญอื่น ๆ รวมทั้งผู้สูงอายุโดยทั่วไปนั้นอยากให้รัฐบาลจัดในรูปแบบสวัสดิการคนสูงอายุเช่นเดียวกับในต่างประเทศ ซึ่งถือว่า ผู้สูงอายุเป็น senior citizen จึงให้สิทธิพิเศษหลายอย่าง เช่น เสียค่าบริการในราคาต่ำในการดูหนังหรือเล่นกีฬา เป็นต้น ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ริเริ่มโครงการผู้สูงอายุในระยะแรกมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้สูงอายุจากสาขาต่าง ๆ มารวมกัน ต่อไปก็จะร่วมกันทำประโยชน์ซึ่งเชื่อว่าข้าราชการบำนาญจะเป็นกำลังสำคัญของโครงการนี้

นอกจากนี้ถ้ารัฐบาลเห็นว่าบางสายวิชาชีพยังเป็นประโยชน์อยู่ก็อาจจัดโครงการรองรับ เช่น แพทย์ซึ่งเป็นสายวิชาชีพที่ขาดแคลน อาจประสานงานกับกทม. ขอให้ไปช่วยตรวจรักษาโรควันละ ๒-๓ ชั่วโมงหรือเป็นครั้งคราวก็จะได้ประโยชน์มาก

นายเชิด เปี่ยมสง่า (๔๔ ปี)
เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์ ๖
หน่วยสหกรณ์นิคมลำลูกกา กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประวัติการรับราชการอันยาวนาน ๔๐ ปี เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖ ในตำแหน่งครูประชาบาล จังหวัดเพชรบุรี ได้รับเงินเดือน ๒๒ บาท พ.ศ. ๒๔๙๑ โอนไปดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน กรมสหกรณ์ และสอบได้ชั้นตรีในปีถัดไป หลังจากนั้นไปเป็นผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยสหกรณ์นิคมธัญบุรี พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้รับงานที่ภาคภูมิไจงานหนึ่งคือ ได้เป็นผู้จัดตั้งสหกรณ์นิคมลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยสหกรณ์นิคมลำลูกกา อยู่ ๓ ปี ประสพการณ์ หลังจากนั้นคือการเป็นหัวหน้าหน่วยสหกรณ์นิคมอื่น ๆ อีก ๒-๓ แห่ง ก่อนจะย้ายกลับมา

เป็นหัวหน้าหน่วยสหกรณ์นิคมลำลูกกาอีกครั้งหนึ่ง การเกษียณอายุราชการเมื่ออายุ ๕๕ ปี จะเร็วเกินไป อาจจะทำให้เกิดปัญหาภาระขาดแคลนผู้มีความรู้ความสามารถได้ การเกษียณอายุตามลักษณะงานน่าจะเหมาะสม เช่น งานบางอย่างต้องการการตัดสินใจ การเสี่ยง คนอายุมากแล้วอาจไม่กล้าตัดสินใจ ไม่กล้าเสี่ยง คนอายุ ๖๐ ปีบางคนมีความเชื่อยศทำงานไม่มีประสิทธิภาพ

การเกษียณอายุระหว่าง ๕๕-๖๐ ปี และจงใจให้ข้าราชการออกจากราชการเมื่ออายุ ๕๕ ปี เป็นความคิดที่ดี คนรุ่นหลังจะได้มีโอกาสทำงานหาเลี้ยงชีพได้บ้าง แต่การเปลี่ยนแปลงระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนี้อาจมีปัญหาบ้างเพราะข้าราชการยังไม่พร้อม เดิมเคยคิดว่าจะต้องออกจากราชการเมื่อ ๖๐ ปี จึงควรให้ข้าราชการรู้ตัวล่วงหน้าประมาณ ๕ ปี ตนเองนั้นเตรียมตัวเตรียมใจไว้แล้วโดยมีโครงการสำหรับชีวิตหลังการเกษียณอายุราชการว่าจะพักผ่อนทำงานอดิเรก ทำสวน เลี้ยงไก่ อยู่ในต่างจังหวัดต่อไป เพราะรักชีวิตในชนบทมาก

ถ้ารัฐบาลเปิดโอกาสให้ลาออกจากราชการก่อน ๖๐ ปี โดยให้สิ่งตอบแทนเช่นเดียวกับผู้เกษียณอายุ ๖๐ ปี ก็อาจจะตัดสินใจลาออก เงินบำนาญที่จะได้รับนี้ใกล้เคียงกับเงินเดือนแล้ว

ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง โดยเฉพาะข้าราชการส่วนภูมิภาคที่อาศัยบ้านพักข้าราชการมาตลอดเวลา
๔) ให้สวัสดิการต่าง ๆ เช่นเดียวกับขณะเป็นข้าราชการ

๔. ความช่วยเหลือของรัฐแก่ผู้เกษียณอายุ
ข้าราชการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ถ้า

รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือแก่ข้าราชการที่จะเกษียณอายุตามข้อเสนอแนะในข้อ ๓ แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องช่วยเหลืออะไรอื่นภายหลังเกษียณอายุอีก เนื่องจากขณะนี้รัฐบาลก็มีภาระมากแล้ว แต่ถ้ารัฐบาลจะสามารถทำได้สิ่งที่ข้าราชการเสนอแนะมานอกเหนือจากข้อเสนอแนะในข้อ ๓ คือ การจัดให้มีการประกัน

สังคม จัดตั้งสมาคมข้าราชการบำนาญ ช่วยงานให้
ให้มีบัตรประจำตัวข้าราชการบำนาญ ให้เงินทุนหรือ
ให้กู้เงินไปประกอบอาชีพ

สรุป

แม้ว่าความคิดเห็นของข้าราชการข้างต้นนี้จะ
ไม่ใช่ความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือนทุกคน แต่ก็
ได้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดความต้องการส่วนหนึ่ง
ของข้าราชการ ซึ่งสรุปได้ว่าการที่ข้าราชการจะสมัคร
ใจลาออกจากราชการก่อนอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์

หรือไม่นั้น ข้าราชการจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ
ถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น "สิ่งจูงใจ" ให้
ออกจากราชการจะต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่
ข้าราชการจะได้รับหากรับราชการต่อไปจนครบ ๖๐
ปีบริบูรณ์

ผู้เขียน ป้อจันต์ดำรงตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล กองวิชาการ

สำนักงาน ก.พ.

เปิดตลาดโลกให้ข้าวไกล

ด้วยสินค้าส่งออก
มาตรฐาน
และบริการที่ชำนาญ
ของ

บริษัท ยู เอ็ม ซี
อินเตอร์เนชั่นแนลคอร์ปอเรชั่น จำกัด

177 อาคารยูในเคทีพลาซ่ามิลล์ ถนนราชวงศ์ กรุงเทพฯ 1
โทร. 2230901-9, 2232160-2, 2230470-9, 2232164-6

พบ อธิบดี กรมประมง

“วารสารข้าราชการ” จะขอพาท่านไปรู้จักนักบริหารผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างโชกโชน ช้าชองและเชี่ยวชาญ อยู่ในท้องทะเล บุกเบิกช่องทางให้แก่ชาวประมงไทย และยกระดับอุตสาหกรรมประมงไทยให้ก้าวหน้า ไม่แพ้ประเทศเพื่อนบ้าน ท่านที่เราเอ่ยถึงนี้ ก็คือ

นาวาโท สว่าง เจริญผล

อธิบดีกรมประมง

ท่านเกิดเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๖๕ ที่จังหวัดชลบุรี สำเร็จปริญญาตรี ทางการประมงจากประเทศญี่ปุ่น เคยเป็นอาจารย์สอนอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากนั้นท่านก็เบนเข็มชีวิตมารับราชการอยู่ที่กองทัพเรือ จนได้รับยศนาวาโท และโอนมาอยู่ที่กรมประมงในปี ๒๕๐๕ จนถึงปัจจุบัน โดยไม่เคยโอนไปไหนอีกเลย ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และความสามารถในการรับราชการในเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๘ จึงได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี และเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๑ ก็ได้รับตำแหน่งอธิบดีกรมประมงในที่สุด

นาวาโท สว่าง เจริญผล ได้เปิดเผยว่างานอดิเรกของท่านออกจะแปลกไปจากนักบริหารทั่วไปที่มักจะ

นิยมการเล่นกีฬา ตัวท่านเองรักการอ่านหนังสือ และได้ยึดเอาการเขียน บทความเป็นงานอดิเรก การปลูกต้นไม้ก็เป็นงานอดิเรกอีกประเภทหนึ่ง ที่ท่านสนใจ คุณลักษณะที่น่านิยมประการหนึ่งของท่าน ก็คือ ความประหยัด สมควรได้รับการยกย่องให้เป็น **“นักบริหารออกประหยัด”** และท่านก็ได้แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งหลายอีกด้วย สำหรับอุดมการณ์ที่ท่านยึดถือเป็นหลักในการครองตน และการปฏิบัติราชการจนประสบความสำเร็จในชีวิตทุก ๆ ด้านนั้นก็คือ **“ความซื่อสัตย์ สุจริต ความจริงใจ และความเสมอต้นเสมอปลาย”**

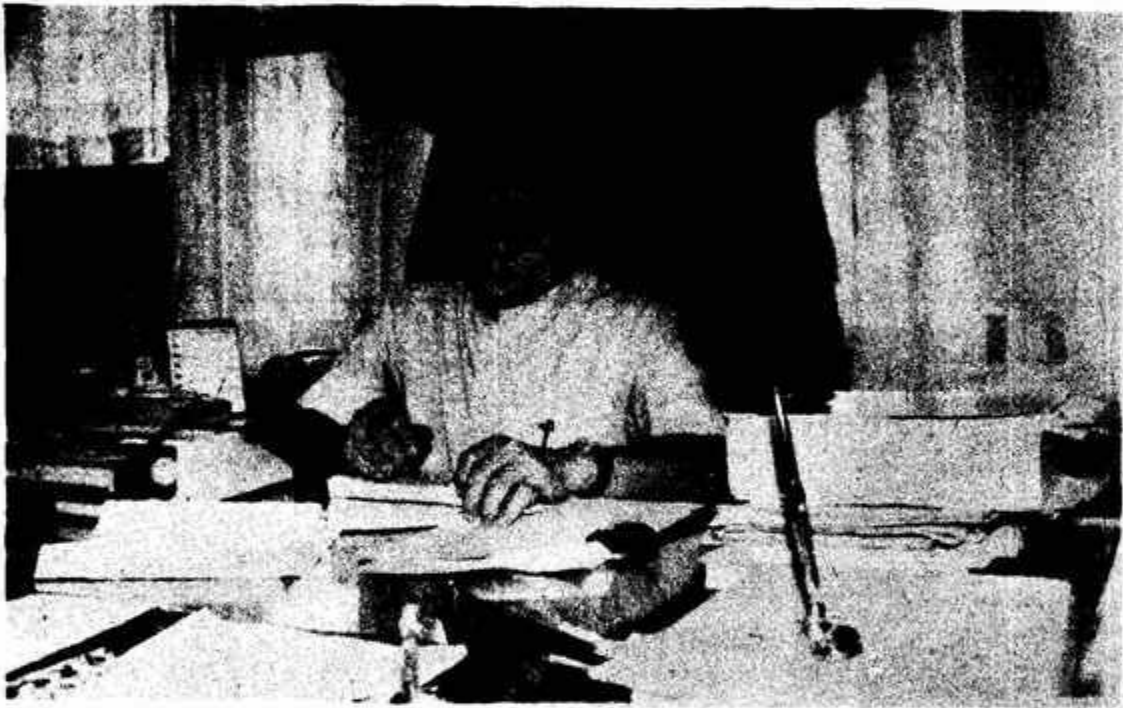
ผลงานที่น่าภาคภูมิใจ ของท่านอธิบดีกรม

ประมง ได้แก่ การสำรวจและบุกเบิก แหล่งประมงให้แก่ ชาวทะเลไทย อันมีผลทำให้ปริมาณการผลิตสัตว์น้ำ เพิ่มขึ้นจากเดิม ๓๔๐,๐๐๐ ตัน เป็นปริมาณเกือบ ๒ ล้านตัน เป็นอันดับที่ ๗ ของโลก นอกจากนี้ แล้ว ท่านยังเคยได้รับรางวัลผลการวิจัยดีเด่น จาก คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในหัวข้อเรื่อง **"การพัฒนา การประมงไทย"** และผลงานชิ้นล่าสุดของท่านก็ คือ การผสมเทียมปลาบึก ซึ่งแม้ท่านจะมีได้เป็นผู้ ปฏิบัติการเอง แต่ท่านก็เป็นผู้ริเริ่มและให้ความสนับสนุน

หากว่า ล้มเหลวผิดพลาดกันตั้งแต่จุดนี้แล้ว อะไร ๆ ที่ตามมา ก็บิดเบือนไปหมด

ทรัพยากรการบริหารประการหนึ่งที่ยึดถือกรรม ประมงเห็นความสำคัญ และให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งต้องมีคุณภาพและทำ งานอย่างมีความสุข รูปแบบการบริหารงานบุคคลของ นาวาโท สว่าง เจริญรอยตามแนวทางของพ่อขุนราม- คำแหง คือ การปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาแบบพ่อ- กับลูก ให้ความเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข แคลในการ

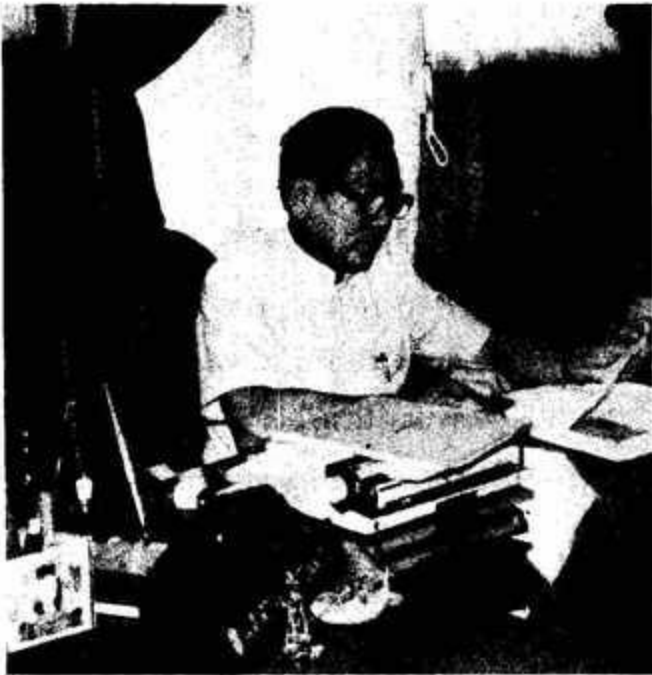

การทดลองดังกล่าว

เมื่อได้เรียนถามท่านถึงเรื่อง การบริหารราชการ นาวาโท สว่าง ได้แสดงทัศนคติส่วนตัวของท่าน ว่า ราชการไทยเรายังไม่เห็นความสำคัญของข้อมูล เบื้องต้นทั้ง ๆ ที่สิ่งนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการ บริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ทราบกันดีอยู่แล้ว ว่า กระบวนการบริหารมีจุดเริ่มต้นที่การวางแผน และการวางแผนจะเป็นไปได้ถูกต้อง ก็ต้องอาศัย ข้อมูลเบื้องต้นที่มีคุณภาพมีความเชื่อถือได้ ถ้า

อยู่ร่วมกันก็ต้องมีระเบียบวินัย สิ่งที่ท่านได้ทำเพื่อ ความสุขผู้ใต้บังคับบัญชาก็คือ การจัดหาเงินทุน สนับสนุนการศึกษาบุตร ของข้าราชการชั้นผู้น้อย จัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างข้าราชการ ในกรมประมง เช่น การทอดกฐิน หรือทอดผ้าป่า ตามโอกาสและกำลังศรัทธา เป็นต้น

สิ่งที่ท่านยึดถือสว่าง ประารถนาจะให้เกิดขึ้น และคงอยู่ในระบบราชการไทย ก็คือ **ความเป็น ธรรม** นับตั้งแต่เรื่องการศึกษาความดีความ

ชอบ การให้โอกาสในด้านความก้าวหน้า และอื่น ๆ นอกจากนั้นแล้ว ท่านยังต้องการที่จะเห็นข้าราชการทั้งหลาย มีความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งนักบริหารทั้งหลายต้องหาทางช่วยกันปลุกฝังให้เกิดขึ้นกับข้าราชการในบังคับบัญชา และความปรารถนาประการสุดท้ายของท่านที่มีต่อระบบราชการไทย ก็คือ อยากเห็นข้าราชการไทย รื้อฟื้นเอาขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ดีงามนำมาปฏิบัติต่อกัน เรียกว่าง่าย ๆ ว่า ไม่ทอดทิ้งความเป็นไทยนั่นเอง

บุพยง/บนิษฐา

 บริษัทเงินทุน
ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด
INCORPORATED IN THAILAND

หลักประกันแห่งความมั่นคง

บทวิเคราะห์

จะเดินทางไปราชการ อ่านตรงนี้

พิบลวรรณ พงษ์สวัสดิ์

ในบรรดาเรื่องซึ่งเป็นที่สนใจของเรา ข้าราชการเบี่ยน้อยหย่อน้อยทั้งหลายเห็นจะไม่มีอะไรมากกว่าเรื่อง "เงิน" ถ้าใครจะเถียงว่าไม่จริงก็ต้องหาเหตุผลมาแย้งกันละ จริงหรือไม่ที่ว่าพอมีข่าวเรื่องจะขึ้นเงินเดือน (บางที่ยังไม่มีก็ขู่มานะ) ก็ไม่เป็นอันทำงานคอยดูว่าจะใช้บัญชีไหน จะได้เงินเพิ่มสักเท่าไรจะพอปลดเปลื้องหนี้สิน (อันมเหมา) ได้บ้างหรือไม่ และไม่ใช่ว่าเรื่องเงินเดือนเท่านั้น ผลประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้ในฐานะเป็นข้าราชการ เช่น เงินช่วยเหลือบุตร ค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล ค่าตอบแทนประเภทอื่น ๆ ก็สนใจทั้งนั้น คอยติดตามว่าเมื่อไรจะได้ปรับเพิ่มขึ้น ทางฝ่ายรัฐบาลท่านก็มีได้นิ่งนอนใจ สิ่งใดที่จะทำให้ข้าราชการมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ท่านก็พยายามหาทางช่วยเหลือ กฎระเบียบอะไรที่ล้าสมัยไม่เหมาะสม หรืออัตราค่าตอบแทนซึ่งกำหนดมานานแล้วก็แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาวะสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งการ "ปรับ" นั้นทั่ว ๆ ไปน่าจะหมายความว่า ทำให้ใหญ่ขึ้นหรือมากขึ้น แต่ในบางกรณีอาจจะทำให้เล็กลง หรือ "ยิ่งปรับ ยิ่งหด" ก็ได้ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

ผู้เขียนปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล กองวิชาการ

สำนักงาน ก.พ.

เมื่อมีข่าวว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ บรรดาท่านที่ต้องการเดินทางไปราชการ (ทั้งไปเมืองนอกและนอกเมือง) อยู่เป็นประจำก็ฮือฮาต่อข่าวนี้ และตั้งตาดังหูดูว่าจะแก้ไขปรับปรุงไปในรูปแบบใด หากปรับปรุงแล้วได้เงินเพิ่มก็จะเป็นการดี เพราะเท่าที่เคยเป็นอยู่จะไปราชการ (นอกเมือง) ที่ไร่มียูปลรรคมมากมายเพราะจะเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงค่าที่พักแต่ละที่ก็แสนยาก ถึงจะเบิกมาแล้วก็ไม่พออยู่ติดต้องชักเนื้อ (เพราะบางที่ไม่ได้ไปราชการอย่างเดียวไปอย่างอื่นด้วย) อย่างไรก็ตามการพิจารณาปรับปรุงดังกล่าวก็ได้สัมฤทธิ์ผลและประกาศออกใช้แล้ว นั่นคือ "พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖" โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖ เป็นต้นมา ทั้งนี้ให้ยกเลิก พรฎ. ฉบับที่ ๒๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการนี้มีความสำคัญและกระทบต่อข้าราชการทุกคน จึงได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้และพบว่า พรฎ. ฉบับใหม่ มีสาระสำคัญที่แตกต่างไปจาก พรฎ. ฉบับเดิมมากพอสมควร

เรามาดูกันว่าสาระสำคัญของ พรฎ. ฉบับใหม่ และข้อแตกต่างในสาระสำคัญกับ พรฎ. ฉบับเดิม มีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ทั้งนี้จะแยกให้เห็นแต่ละประเด็นดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. การแบ่งกลุ่มข้าราชการที่จะมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในประเทศ

ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิมจัดแบ่งกลุ่มข้าราชการออกเป็น ๕ กลุ่มบ้าง ๖ กลุ่มบ้าง และใน

อะเบียบอฮ์ไร
กันเหี้ย ้วย
อ่าห์ไ่มร์
รื่ออ เสี้ย

การเบิกค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทก็แตกต่างกัน เช่น การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง แบ่งกลุ่มข้าราชการออกเป็นกลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๑ กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๒, กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๓ หรือ ๔ กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๕ หรือ ๖, และกลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป แต่การเบิกค่าที่พัก จะแบ่งออกเป็น กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๑ หรือ ๒, กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๓ หรือ ๔ กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๕ หรือ ๖ กลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘ และกลุ่มข้าราชการตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป ซึ่งการจัดแบ่งกลุ่มดังกล่าวทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และไม่เป็นระบบเดียวกัน พระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ได้จัดกลุ่มข้าราชการประเภทต่าง ๆ ออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มปฏิบัติงานขั้นต้น (ตำแหน่งระดับ ๑-๒) กลุ่มหัวหน้างานระดับต้น (ตำแหน่งระดับ ๓-๔) กลุ่มหัวหน้างานระดับกลาง (ตำแหน่งระดับ ๕-๘) และกลุ่มบริหาร (ตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป) ดังตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

ก. ตารางเปรียบเทียบการเบิกจ่ายค่าเบี่ยงเบนเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

การแบ่งกลุ่ม	อัตราที่เบิกได้ บาท/วัน	การแบ่งกลุ่ม	อัตราที่เบิกได้	
			ประเภท ก. วันละ-บาท	ประเภท ข. วันละ-บาท
กลุ่มข้าราชการตำแหน่ง		กลุ่มข้าราชการตำแหน่ง		
ระดับ ๑	๓๐	ระดับ ๑-๒	๕๐	๓๐*
ระดับ ๒	๔๐*	ระดับ ๓-๕	๗๐	๕๐
ระดับ ๓ หรือ ๔	๕๐	ระดับ ๖-๘	๘๐	๖๐
ระดับ ๕ หรือ ๖	๖๐	ระดับ ๙ ขึ้นไป	๙๐	๗๐
ระดับ ๗ ขึ้นไป	๗๐			

หมายเหตุ ประเภท ก. หมายถึงผู้ที่เดินทางไปราชการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประเภท ข.

ประเภท ข. หมายถึงผู้เดินทางไปปฏิบัติราชการในท้องที่อำเภอต่างๆ ในจังหวัดเดียวกัน ไม่รวมอำเภอเมือง หรืออำเภอที่กระทรวงการคลังกำหนด หรือผู้เดินทางในอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสำนักงานซึ่งปฏิบัติงานประจำหรือเดินทางในกรุงเทพมหานคร

*ข้อสังเกต ข้าราชการระดับ ๒ เดินทางไปราชการตาม พ.ร.ฎ.ฉบับใหม่ และได้ค่าเบี่ยงเบนน้อยลง ๑๐ บาท
(ประเภท ข)

ข. ตารางเปรียบเทียบการเบิกจ่ายค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

พ.ร.ฎ. เดิม			พ.ร.ฎ. ใหม่		
การแบ่งกลุ่ม	อัตราที่เบิกได้ วันละ-บาท		การแบ่งกลุ่ม	อัตราที่เบิกได้ วันละ-บาท	
	ประเภท ก.	ประเภท ข.		ประเภท ก.	ประเภท ข.
กลุ่มข้าราชการ ตำแหน่ง ระดับ			กลุ่มข้าราชการ ตำแหน่ง ระดับ		
๑ หรือ ๒	๖๐	๓๐	๑-๒	๑๐๐	๕๐
๓ หรือ ๔	๘๐	๔๐	๓-๕	๑๓๐	๖๕
๕ หรือ ๖	๑๐๐	๕๐	๖-๘	๑๖๐	๘๐
๗ หรือ ๘	๑๒๐	๖๐	๙ ขึ้นไป	๒๐๐	๑๐๐
๙ ขึ้นไป	๑๕๐	๗๐			

หมายเหตุ ค่าที่พักประเภท ก. หมายถึงการเดินทางไปราชการในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล
 ค่าที่พักประเภท ข. หมายถึงการเดินทางไปราชการนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

**ค. ตารางเปรียบเทียบการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทาง
ไปราชการต่างประเทศ**

พ.ร.ฎ. เดิม							พ.ร.ฎ. ใหม่				
การแบ่งกลุ่ม	ประเภท ก. ดอลลาร์/วัน		ประเภท ข. ดอลลาร์/วัน		ประเภท ค. ดอลลาร์/วัน		ประเภท ก. ประเภท ข.				
	เบี้ย เลี้ยง	ค่าเช่า ที่พัก	เบี้ย เลี้ยง	ค่าเช่า ที่พัก	เบี้ย เลี้ยง	ค่าเช่า ที่พัก	บาท-วัน เบี้ย เลี้ยง	บาท-วัน ค่าเช่า ที่พัก	บาท-วัน เบี้ย เลี้ยง	บาท-วัน ค่าเช่า ที่พัก	
กลุ่มข้าราชการ ตำแหน่ง ระดับ											
๔ ลงมา	๑๖	๒๓	๑๓	๒๑	๑๐	๑๘	๕ ลงมา	๕๐๐	๗๐๐	๔๕๐	๖๐๐
๕ หรือ ๖	๑๖	๒๖	๑๖	๒๓	๑๓	๒๑	๖-๘	๖๐๐	๙๐๐	๕๐๐	๗๕๐
๗ หรือ ๘	๒๓	๒๙	๑๖	๒๖	๑๖	๒๓	๙ ขึ้นไป	๘๐๐	๑,๒๐๐	๗๐๐	๙๐๐
๙	๒๖	๓๔	๒๓	๒๙	๑๘	๒๖	ประธานศาลฎีกา	๑,๐๐๐	๑,๔๐๐	๘๐๐	๑,๒๐๐
๑๐ ขึ้นไป	๓๑	๓๙	๒๖	๓๔	๒๓	๒๙	ประธานวุฒิสภา				
ประธานศาลฎีกา หรือ รัฐมนตรี	๓๘	๔๙	๓๑	๔๕	๒๙	๓๙	ประธานสภาผู้แทน- ราษฎร หรือ รัฐมนตรี				

หมายเหตุ เดิม ประเภท ก. หมายถึง ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือและใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเภท ข. หมายถึง ประเทศนอกจากที่กำหนดไว้ในประเภท ก. และ ค.

ประเภท ค. หมายถึง ราชอาณาจักรลาว กัมพูชา สหภาพพม่า

ใหม่ ประเภท ก. ได้แก่ ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือและใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
คูเวต ซาอุดีอาระเบีย และอิหร่าน

ประเภท ข. ได้แก่ ประเทศอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในประเภท ก.

จะเห็นได้ว่า ตามหลักการเดิมกลุ่มข้าราชการที่จะได้รับค่าเบี่ยงเส้นทางและค่าเช่าที่พักกำหนดไว้แตกต่างกัน เช่น ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งระดับ ๑-๒ จะได้รับค่าเบี่ยงเส้นทางแตกต่างกัน แต่ได้รับค่าเช่าที่พักเท่ากัน ในหลักการใหม่ได้กำหนดให้ค่าเบี่ยงเส้นทางและค่าเช่าที่พักของข้าราชการอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งการแบ่งกลุ่มข้าราชการออกเป็น ๔ กลุ่มดังกล่าว เห็นว่าเหมาะสมแล้ว เพราะการลดจำนวนกลุ่มให้น้อยลงเป็นการลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มที่ปฏิบัติงานอยู่ด้วย

๒. ปรับปรุงค่าเบี่ยงและค่าที่พักในการเดินทางไปราชการในประเทศชั่วคราวและต่างประเทศชั่วคราว

๒.๑ การเดินทางไปราชการในประเทศชั่วคราว ซึ่งได้แยกออกเป็นการเดินทางไปราชการชั่วคราว กับการเดินทางไปราชการประจำ มีข้อแตกต่างจาก พรฎ. ฉบับเดิม ดังนี้

๒.๒.๑ กำหนดให้การไปศึกษา ผูกอบรม สัมมนา การไปสอบคัดเลือก หรือรับการคัดเลือก ให้มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายได้ พระราชกฤษฎีกาเดิมมิได้ระบุไว้

๒.๒.๒ กำหนดให้มีอัตราค่าเบี่ยงเส้นทาง ๒ ประเภท คือ ประเภท ก. และ ข. ซึ่งพระราชกฤษฎีกาเดิมมีเพียงประเภทเดียว

๒.๒ การเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ได้ปรับปรุงในสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ ค่าใช้จ่ายในการไปราชการต่างประเทศชั่วคราว เดิมได้แก่ ค่าเบี่ยงเส้นทางและค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่ารับรอง ค่าเครื่องแต่งตัว และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ได้ตัดค่าเครื่องแต่งตัวและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดออก แต่เพิ่มค่า

ใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นเนื่องจากเดินทางไปราชการ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นี้หมายความรวมถึงค่าภาษีสนามบิน ค่าขนกระเป๋า ซึ่งแต่เดิมไม่ได้กำหนดไว้ การให้เบิกค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นได้นี้เป็นการถูกต้องกับข้อเท็จจริง และช่วยแบ่งเบาภาระของผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศด้วย

๒.๒.๒ การเบิกจ่ายเบี่ยงเส้นทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว เดิมแบ่งกลุ่มข้าราชการออกเป็น ๖ กลุ่ม แต่ตามพระราชกฤษฎีกาใหม่แบ่งเพียง ๔ กลุ่ม นอกจากนี้ยังเปลี่ยนแปลงกลุ่มประเทศที่จะเบิกค่าใช้จ่าย และให้เบิกค่าใช้จ่ายในอัตราเงินบาท ซึ่งนับว่าเหมาะสมแล้ว แต่มีข้อสังเกตว่าหากอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราฯ เปลี่ยนแปลงมาก ก็จะมีผลกระทบต่อ การเบิกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้อัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ควรจะได้มีการสำรวจและปรับปรุงทุกระยะเวลา ๒ ปี เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๒.๓ ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิม ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวจะเลือกเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงได้เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือในฐานะผู้แทนส่วนราชการเพื่อเข้าร่วมในการประชุมระดับรัฐมนตรี แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ ผู้เดินทางไปราชการชั่วคราวในกรณีจำเป็นอาจเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงโดยมีใบสำคัญคู่จ่ายได้ ถ้าได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด การกำหนดเช่นนี้อาจจะเหมาะสมในกรณีประเทศที่เดินทางไปมีอัตราค่าเช่าที่พักสูงกว่าค่าที่พักที่ได้รับจากทางราชการ แต่อาจมีผลเสียในกรณีที่จะเป็นช่องทางให้เช่าที่พักในอัตราสูงกว่าความจำเป็น

๒.๒.๔ ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิมไม่ได้ระบุกรณีเดินทางไปต่างประเทศแล้วยังหาที่พักไม่ได้ แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่กำหนดว่า **ในกรณีที่ไม่อาจเข้าพักในที่ที่ทางราชการจัดให้หรือหาบ้านเช่าได้ ให้เบิกค่าเช่าที่พักได้ไม่เกิน ๑๕ วัน** หากเกินระยะเวลาและอัตราที่กำหนดต้องตกลงกับกระทรวงการคลัง

๓. ปรับปรุงเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเดินทางไปราชการ โดยเครื่องบิน

๓.๑ การเดินทางไปราชการในประเทศ

ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิม ข้าราชการตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป หรือเทียบเท่าให้เดินทางโดยเครื่องบินได้ทุกกรณี แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ **ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไปหรือเทียบเท่าจึงจะเดินทางโดยเครื่องบินได้**

๓.๒ การเดินทางไปราชการต่างประเทศ

ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิม ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าสำนักงานในต่างประเทศ มีสิทธิเดินทางโดยเครื่องบินชั้น ๑ แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ หัวหน้าสำนักงานจะไม่มีสิทธิเดินทางโดยเครื่องบินชั้น ๑ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อตำแหน่งบางตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งที่ปรึกษาการศึกษา ผู้เป็นหัวหน้าสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนในต่างประเทศจะไม่มีสิทธิเดินทางโดยเครื่องบินชั้น ๑ เพราะตำแหน่งที่ปรึกษาเป็นตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘

๔. การปรับปรุงข้อปลีกย่อยอื่น ๆ

๔.๑ อัตราค่าเครื่องแต่งตัวในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว เดิมได้ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าให้เบิกค่าเครื่องแต่งตัวได้ในอัตราที่กำหนด เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ลงมา หรือเทียบเท่าให้เบิกได้ในอัตราประเภท ก. ๖,๐๐๐ บาท ประเภท ข.

๔,๐๐๐ บาท แต่ในพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ระบุว่า **ค่าเครื่องแต่งตัวในการไปราชการต่างประเทศ ขั้วคราวเบิกไม่ได้ เว้นแต่กรณีจำเป็น** ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด จึงเห็นว่าน่าจะประหยัดงบประมาณค่าเครื่องแต่งตัวไปได้มาก

อนึ่ง สำหรับการแบ่งกลุ่มข้าราชการที่จะเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ ซึ่งเดิมกำหนดไว้ ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๒, กลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๓ หรือ ๔, กลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๕ ถึง ๙, และกลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๑๐ นั้น ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ได้กำหนดกลุ่มข้าราชการไว้เพียง ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๕ ลงมา กลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๖-๙ และกลุ่มเจ้าหน้าที่การทูต ๑๐ ซึ่งนับว่าเหมาะสม เพราะค่าเครื่องแต่งตัวปกติจะไม่แตกต่างกันมากนัก

๔.๒ การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางหรือค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการในประเทศเดิมให้เบิกได้ไม่เกิน ๑ ปีนับแต่วันที่ออกเดินทาง แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ให้เบิกได้ไม่เกิน ๑๒๐ วันนับแต่วันออกเดินทาง

๔.๓ การใช้พาหนะส่วนตัวไปราชการในประเทศ ให้เบิกเงินชดเชยได้ในอัตราดังนี้

- รถยนต์ส่วนบุคคล กิโลเมตรละ ๙๐ สตางค์ (เดิม ๕๐ สตางค์)
- รถจักรยานยนต์ กิโลเมตรละ ๔๐ สตางค์ (เดิม ๓๐ สตางค์)

สำหรับการเบิกเงินชดเชย เดิมให้เบิกจากผู้อำนวยการจังหวัดสำหรับข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาค แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ให้เบิกจากหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด หรือนายอำเภอท้องที่ ซึ่งทำให้ **สะดวกและรวดเร็วขึ้น**

๔.๔ ผู้เดินทางร่วมกับชาวต่างประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิมระบุว่า ให้เบิกค่าพาหนะเท่ากับชาวต่างประเทศนั้นได้ แต่ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ได้เพิ่มเติมว่า ผู้ไปราชการตามคำสั่งของทางราชการเพื่อทำหน้าที่เป็นองครักษ์ หรือผู้อารักขาชาวต่างประเทศที่เป็นประมุขแห่งรัฐ หรือบุคคลสำคัญของต่างประเทศ นอกจากจะเบิกค่าพาหนะเท่ากับชาวต่างประเทศได้แล้ว จะเบิกค่าเช่าที่พักในลักษณะประหยัดตามความจำเป็น **ในสถานที่แห่งเดียวกับที่** ชาวต่างประเทศพักอยู่นั้นด้วยก็ได้

๔.๕ ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ ให้เบิกในลักษณะเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๔.๕.๑ ถ้าเดินทางจากประเทศไทยไปต่างประเทศหรือกลับ ให้เบิกได้ในอัตรา ๕ เท่าของเงินเพิ่มพิเศษ (เท่าเดิม)

๔.๕.๒ ถ้าเดินทางจากต่างประเทศหนึ่งไปต่างประเทศอื่น ให้เบิกได้ในอัตรา ๔ เท่าของเงินเพิ่มพิเศษ (เดิม ๓ เท่า)

๔.๕.๓ ถ้าเดินทางจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่งในต่างประเทศเดียวกันให้เบิกได้ในอัตรา ๓ เท่าของเงินเพิ่มพิเศษ (เดิมไม่ได้รับ)

๔.๕.๔ ถ้าเดินทางจากต่างประเทศกลับประเทศไทย ให้เบิกได้ในอัตรา ๓ เท่าของเงินเพิ่มพิเศษ (เท่าเดิม)

๔.๕.๕ ในกรณีที่คู่สมรสหรือบุตรเดินทางกลับก่อน ได้กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในการขอเบิกค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ ซึ่งกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ ดังนี้

ก. ถ้าคู่สมรสหรือบุตรเดินทางกลับ หลังจากได้ไปอยู่ในต่างประเทศไม่เกินหนึ่งปี ไม่มีสิทธิเบิก

ค่าใช้จ่าย

ข. ถ้าอยู่เกินกว่าหนึ่งปีขึ้นไป ให้เบิกสำหรับคู่สมรสในอัตราร้อยละ ๓๐ และสำหรับบุตรต่อคนในอัตราร้อยละ ๕ ของอัตรา พ.ช.ต. ของข้าราชการ

ค. ถ้าเกินกว่า ๒ ปีขึ้นไป ให้เบิกสำหรับคู่สมรสในอัตราร้อยละ ๖๐ และสำหรับบุตรต่อคนในอัตราร้อยละ ๑๐ ของอัตรา พ.ช.ต. ของข้าราชการ

ง. ถ้าเกินกว่า ๓ ปีขึ้นไป ให้เบิกสำหรับคู่สมรสในอัตราร้อยละ ๙๐ และบุตรต่อคนในอัตราร้อยละ ๑๕ ของอัตรา พ.ช.ต. ของข้าราชการ

หมายเหตุ พ.ช.ต. หมายถึงเงินเพิ่มข้าราชการในต่างประเทศ

สรุปว่า พรฎ.ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งได้รับการปรับปรุงใหม่มีความเหมาะสมมากขึ้นกว่าเดิม เช่นนโยบาย "สะดวกประหยัด" เบี้ยบเลย และข้าราชการส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์มากขึ้น แต่ก็จะมีข้าราชการบางระดับตำแหน่งหรือบางกลุ่มจะได้รับผลประโยชน์น้อยลงหรือต้องเสียผลประโยชน์ เข้าทำนองที่ว่า "ยิ่งปรับยิ่งหด" ของเคยมีเคยได้ก็จะไม่ได้อีกต่อไป เช่น ข้าราชการตำแหน่งระดับ ๒ เดิมได้รับเบี้ยเลี้ยงวันละ ๔๐ บาท แต่ตามอัตราใหม่หากเดินทางไปราชการในท้องที่ต่าง ๆ ในจังหวัดเดียวกัน (ประเภท ข.) จะได้รับเบี้ยเลี้ยงเพียง ๓๐ บาท ลดลง ๑๐ บาท หรือกรณีการเดินทางโดยเครื่องบินไปราชการในประเทศ ข้าราชการตำแหน่งระดับ ๕ จะไม่มีสิทธิเดินทางไปราชการในประเทศโดยเครื่องบิน (ยกเว้นกรณีจำเป็นรีบด่วน) เมื่อก่อนเคยจับหนึ่งก็ถึงแล้ว แต่ตอนนี้กรนแล้วกรนอีกก็ยังไม่ถึงเพราะต้องเดินทางโดยรถยนต์บ้าง รถไฟบ้าง หรือการเดินทางไปประจำสำนักงานในต่างประเทศ แต่ก่อนหัวหน้าสำนักงานแม้จะเป็นข้าราชการ

การตำแหน่งระดับ ๗ ก็มีสิทธิเดินทางโดยเครื่องบินชั้น ๑ แต่เดี๋ยวนี้ถ้าไม่ได้เป็นข้าราชการตำแหน่งระดับ ๙ ก็ต้องเดินทางโดยเครื่องบินชั้นประหยัดแล้วละ ก็อย่าน้อยอกน้อยใจอะไรเลยถือว่าช่วยรัฐบาลท่านประหยัด เป็นบุญกุศลไปเสียอีก

ก่อนจะจบเรื่องนี้ผู้เขียนก็มีข้อสังเกตเกี่ยวกับพรฎ.ฉบับใหม่อีกเล็กน้อย ดังนี้

๑. การกำหนดอัตราค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการเดินทางไปราชการ ควรจะให้อำนาจกระทรวงการคลังในการออกประกาศกำหนดอัตราเบี้ยเลี้ยงหรือค่าที่พัก เช่นเดียวกับการปรับปรุงเงินเพิ่มพิเศษหรือการปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่พัก ทั้งนี้เพราะภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การออก พรฎ.อาจล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ข้าราชการได้รับความเดือดร้อนได้

๒. น่าสังเกตว่า กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกำหนดให้เพิ่มอัตราค่าเช่าที่พักในท้องที่บางแห่ง คือ กทม. เทศบาลเมืองขนาดใหญ่ เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองภูเก็ต เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลเมืองพิษณุโลก และเทศบาลเมืองขอนแก่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ แต่มีได้กำหนดให้เพิ่มอัตราค่าเช่าที่พักในเมืองพัทยา ซึ่งมีอัตราค่าเช่าที่พักอยู่ในอัตราสูง และควรจะได้เพิ่มอัตราค่าที่พักเช่นเดียวกัน

เขียนไปเขียนมากก็ชักจะมากเรื่อง เห็นจะต้องจบเสียที่รู้เรื่องมั่งไม่รู้เรื่องมั่งก็ไม่เป็นไร แต่ก็หวังว่าจะได้ประโยชน์พอสมควร ถ้าอยากูร์รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้หาอ่านได้จากราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๗๓ วันที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่อย่ามาถามผู้เขียนก็แล้วกันเพราะก็ไม่รู้จะโรมากกว่าที่เขียนนี้หรอก

๑ นาที

๑ นาที ขอแนะนำให้ท่านรู้จักกับ ผู้ซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยเหลือประชาชน หรือที่เรียกกันว่า ผู้บริโภคให้พ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบทั้งในด้านราคา คุณภาพ และปริมาณของสินค้า รวมทั้งสิ่งที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่าง ๆ จากการเป็นผู้บริโภคสินค้าด้วย ท่านผู้นี้คือ คุณธำรง จำเดิมแต้จติก ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คุณธำรง อายุ ๔๗ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ เป็นคนกรุงเทพฯ นี้เอง สำเร็จการศึกษาพาณิชยศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และประกาศนียบัตรการวิเคราะห์งบประมาณ และการบริหารโครงการ จากมหาวิทยาลัยคอนเนตทิคัต สหรัฐอเมริกา

คุณธำรง รับราชการมาแล้วหลายแห่ง โดยเริ่มต้นจากการเป็นข้าราชการ สำนักงบประมาณ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ เคยโอนไปเป็นข้าราชการสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และดำรงตำแหน่งเลขานุการกรม จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงโอนกลับมารับราชการในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นมา

แนะนำอาชีพการ

สำนักงาน คณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค

“ท่านไม่จำเป็นต้องอดทน
ต่อความไม่ปลอดภัยหรือความ
รักเขา เรียบจากผู้ประกอบการ
อีกต่อไป ผู้บริโภคทุกท่านมีสิทธิ
ที่จะได้รับความคุ้มครอง”

ประโยคข้างต้นนี้เรียนตาม
ของว่า หากเป็นคนใจอ่อนอยู่สัก
หน่อยขอจริงมีทศตลอดไปด้วย
ความตื่นตันอย่างสุดจะพรรณนา
ด้วยความรู้สึกที่ว่า เรา...ซึ่งเป็น

ประชาชนคนเดินดินธรรมดา ๆ
มิได้ดำเนินชีวิตไปวัน ๆ ธรรมดา
อดทน อดกลั้นต่อสภาวะแวดล้อม
ที่ผกผันแปรวนแปรอยู่ทุกเมื่อเชื่อ
วันแล้ว แต่รัฐบาลได้เล็งเห็นความ
สำคัญของประชาชนผู้บริโภคซึ่ง
เป็น “ทรัพยากรบุคคล” ที่รัฐจะ
ต้องปกป้องคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ
ของเราไว้เพื่อการดำรงความเป็น
ปึกแผ่นและพลังอันสำคัญของ

ประเทศไทย

ผู้เขียนเคยดูข่าวภาพยนตร์
จากต่างประเทศบ้างหนึ่งซึ่งเป็น
ที่น่าสนใจสำหรับผู้เขียนมากคือ
ชาวแม่บ้าน ในตำบลหนึ่ง ณ ประเทศ
แถบทวีปยุโรป เดินถือป้าย
ประท้วงพ่อค้าขายเนื้อในตลาด
ด้วยสาเหตุมาจากพ่อค้าเกิดขาย
เนื้อเกินราคาที่ทางการควบคุม
วิธีการที่แม่บ้านเหล่านั้นดำเนิน

การก็เป็นขั้นเป็นตอนเสียด้วย คือ เริ่มด้วยการส่งตัวแทนไปแจ้งความ กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมราคาสินค้า พอแจ้งเสร็จ แล้วก็กลับมาเดินถือป้ายประท้วงอย่างสงบ แล้วก็พร้อมใจกันไม่ซื้อเนื้อไปประกอบอาหาร ฉะนั้นเพียงระยะเวลาไม่นานต่อมา พ่อค้าเนื้อก็ยอมแพ้ และราคาเนื้อก็ลดลง เราอ่อนกลับมาดูในบ้านเมืองเราชื่อว่า เรา ๆ ทั้งหลายเคยรักษาสีทธิประโยชน์ของเราเช่นที่แม่บ้านในยุโรปต่อต้านการขึ้นราคาเนื้อดังได้กล่าวมาแล้วมากนักน้อยเพียงใด หากจะพูดกันอย่างตรงไปตรงมาแล้ว เห็นว่า เป็นเรื่องทีกระทำได้ยาก เพราะสภาพแวดล้อม สังคม ประเพณี และองค์ประกอบหลายประการในบ้านเมืองเราไม่เอื้ออำนวยให้กลุ่มแม่บ้านไปทำเดินลอยหน้าถือป้ายประท้วงราคาสินค้าแถวหน้าตลาดแห่งไหน ๆ ได้ เอาละ...หากเกิดมีสินค้าประเภทใดขึ้นราคาพรวดพราดแบบไม่มีกติกา อย่างเก่งที่ทำได้ก็คือ ตัวเราเอง เลิกซื้อมันไปสักพัก แต่ถ้าราคามันยังไม่ลงอีกแล้วเราก็จำเป็นต้องกินต้องใช้ จะทำอย่างไรได้ นอกจากจำใจควักกระเป๋าซื้อมันด้วยความซอกซำใจพลางถอนหายใจเฮือก ๆ รำพันว่า

“แพงจริงหนอ
เงินไม่พอแล้วหนอ”

แล้วก็อดทนในความเอารัดเอาเปรียบของพ่อค้ากันต่อไป และต่อไปโดยไม่ทราบว่าจะไปร้องแรกแหกกระเชอเอากับใคร ฉะนั้นเมื่อรัฐบาลให้ความสนใจในเรื่องนี้ถึงขนาดตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคอีกด้วย จึงอยาก

จะกล่าวว่า เราอบอุ่นใจขึ้นมาก และรู้สึกว่ เรามิได้ดำรงชีวิตประจำวันอย่างโดดเดี่ยวอ้างว้าง และต้องอดทน อดกลั้นและหมดอาลัยตายอยากในชีวิตต่อไปอีกแล้ว

คอลัมน์ แนะนำองค์การฉบับเดือนที่เมฆฝนกำลังจะเริ่มเลื่อนท้องฟ้า จึงมีความภูมิใจที่จะพาท่านผู้อ่านไปพบกับหน่วยงานเล็ก ๆ ที่มีขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคมที่ยิ่งใหญ่มาก อีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีชื่อตามมาตรา ๑๙ ในพระราชบัญญัติ

คุ้มครองผู้บริโภคว่า
“สำนักงานคณะกรรมการ
คุ้มครองผู้บริโภค”

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีประวัติความเป็นมาอย่างไรนั้น ท่านผู้อ่านรายการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คุณธำรง จำเดิมแต่ตั้งศีกกล่าวว่า เรื่องนี้ต้องขอย้อนกล่าวขึ้นไปอีกนิดหนึ่งว่า สาเหตุที่มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมากมาย และจากเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ก็เนื่องจากเห็นว่าปัจจุบันนี้การเสนอสินค้าและบริการต่าง ๆ ต่อประชาชนนับวันแต่จะเพิ่มมากขึ้นผู้ประกอบการค้า และผู้ที่ประกอบธุรกิจโฆษณาได้นำวิชาการในทางการตลาดและทางการโฆษณามาใช้ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เพราะผู้บริโภคไม่อยู่ในฐานะที่ทราบภาวะตลาดและความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่ นอกจากนั้นในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยการกำหนดคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการอยู่แล้วก็

ตาม แต่การที่ผู้บริโภครายละรายจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือผู้ประกอบการธุรกิจโฆษณาเมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคย่อมจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นการไม่คุ้มค่าและผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และในบางกรณีก็ไม่อาจจะยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ทันทั่วทั้งจึงสมควรมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค เพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว จึงเป็นแรงผลักดันให้มีการตรา พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภคขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๒ และในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้จัดตั้ง สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย สำนักงานแห่งนี้เป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายก

รัฐมนตรี มีอำนาจและหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ดังนี้

๑. รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ แล้วนำเสนอคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณา

หน้าที่นี้เองที่ประทับใจผู้บริโภคยิ่งนัก เพราะสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้เปิดประตูกว้างต้อนรับผู้บริโภคหรือประชาชนอย่างเรา ๆ ท่าน ๆ ที่ถูกเอาเปรียบหรือได้รับอันตรายจากสินค้าหรือบริการใด ๆ ให้เข้าไปร้องเรียนได้ จะโดยการเขียนจดหมายหรือไปร้องเรียน

ด้วยตนเองก็ได้ทั้งสิ้น เดิมสำนักงานนี้อยู่ที่ตึกบัญชาการ ชั้น ๕ ทำเนียบรัฐบาล แต่ขณะนี้ได้ย้ายไปอยู่ที่บ้านมนังคศิลา ถนนหลานหลวงแล้ว สำนักงานฯ มีสายงานที่รับผิดชอบอยู่โดยตรงคือฝ่ายรับคำร้อง ตรวจสอบและติดตามผล และนี่คือที่มาของประโยคที่ว่า โปรดรำลึกอยู่เสมอว่า ท่านไม่จำเป็นต้องอดทนต่อความไม่ปลอดภัย หรือการเอาเปรียบจากผู้ประกอบการอีกต่อไป ผู้บริโภคทุกท่านมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง

๒. มีหน้าที่ติดตามและสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งกระทำการใด ๆ อันมี

ลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการใดๆ ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค

ในปัจจุบันนี้ผู้ประกอบการธุรกิจมีเทคนิคใหม่ ๆ ในการเสนอสินค้าและบริการต่าง ๆ มากมาย ชนิดผู้บริโภคตามไม่ทันการที่จะเนมาให้ผู้บริโภคต้องรู้ภาวะตลาดและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าหรือบริการเสียทุกแห่งทุกมุมมันก็เป็นเรื่องยากหากเรามีได้อยู่ในวงการณ์นั้น ๆ เราจะรู้ได้อย่างไร สำนักงานฯ จึงมีบทบาทในการติดตามและสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ แทนผู้บริโภค และมีอยู่บ่อยครั้งที่สำนักงานฯ ไซร์ฟอร์มประกาศรายชื่อร้านค้า หรือปั้มน้ำมันที่ขายหรือผลิตสินค้าต่ำกว่ามาตรฐานลงหนังสือพิมพ์ให้ผู้บริโภคทราบ ฉะนั้น หากผู้บริโภคจะรักษาสิทธิประโยชน์ของตนด้วยการช่วยสำนักงานฯ สอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจแล้วรายงานสำนักงานฯ อีกทางหนึ่งด้วยก็จะเป็นการส่งเสริมงานของสำนักงานฯ และประสานประโยชน์ซึ่งกันและกันอีกด้วย

๓. สนับสนุนหรือทำการศึกษาและวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการ

คุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นเพื่อที่จะได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้บริโภคได้ตรงกับปัญหาและความต้องการ ตัวอย่างที่เคยดำเนินการมาแล้ว เช่น การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาปราบศัตรูพืชและการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

๔. เผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนผู้บริโภคทราบถึงพิษภัยและวิธีการในการคุ้มครองตัวเองรวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการซื้อ การเรียกหาสินค้าและบริการที่ปลอดภัยเพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมพละนามัยและประหยัด สายงานที่ทำหน้าที่นี้โดยตรงคือ ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

๕. ประสานงานกับหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม ส่งเสริมหรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าประเภทอุปโภคบริโภค สายงานที่รับผิดชอบในด้านนี้ คือ ฝ่ายประสานงานการปราบปราม ฝ่ายนี้จะทำงานประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นในการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ได้รับความปลอดภัยและเป็นธรรมจากการซื้อสินค้า และบริการ ตัวอย่างเช่น อาหารผสมสีย้อมผ้า

ถือว่าเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย เช่นนี้ ทางฝ่ายนี้ก็จะประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขในการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วก็ดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป ส่วนสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน เช่น น้ำมันปลอมปนสินค้าเลียนแบบ ขายสินค้าเกินราคาควบคุม สินค้าที่มีปริมาณไม่ตรงตามมาตราชั่ง ตวง วัด อย่างนี้ก็จะประสานงานกับกรมการค้าภายใน กรมทะเบียนการค้า และเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม ออกดำเนินการตรวจสอบจับกุมและดำเนินคดี นอกจากนี้หากมีบริการใดที่ผู้บริโภคเสียหายประโยชน์ สินค้าหรือบริการที่โฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริง สินค้าที่แสดงฉลากหลอกลวง คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จะกำหนดมาตรการในการดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการเหล่านี้ด้วย และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก็มีหน้าที่สอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจเหล่านี้อยู่เสมอ

๖. สำนักงานฯ ยังปฏิบัติการอื่น ๆ อีกตามที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจะมอบหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ สำนักงานฯ

ยังมีฝ่ายนิติการซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ยกร่าง แก้ไขกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ดำเนินคดีและติดต่อประสานงานเพื่อการดำเนินคดีทางแพ่งและคดีอาญา แก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลตามที่คณะกรรมการ

เขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่กระจายไปทั่วประเทศเพื่อออกไปตรวจสอบ หาข้อมูล หาข้อเท็จจริงแล้วก็เผยแพร่ความรู้ให้ผู้บริโภค แนวทางปฏิบัติของสำนักงานฯ ในกรณีที่ผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธินั้นจะใช้วิธีเจรจาหรือดักเตือนผู้ประกอบการ ซึ่งผู้อำนวยการร่าง จำเดิมเผด็จศึกกล่าวว่า

ว่า งานของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะไม่เข้าซ้อนกับงานของหน่วยงานบางหน่วยหรือ เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กบว.) ในเมื่อ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภคกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการ

การคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมายจากอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่หยิบยกมาให้ดูพอเป็นสังเขปนั้น ท่านพอจะทราบแล้วว่า สำนักงานแห่งนี้มีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไรบ้าง งานของเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายมีมากและมีได้จำกัดการปฏิบัติงานเฉพาะ

ด้วยวิธีนี้ทางสำนักงานฯ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้ประกอบการธุรกิจทั้งหลาย กรณีใดที่พอจะหาทางปรับปรุงแก้ไขได้ ก็ขอให้แก้ไขเสีย ซึ่งผู้ประกอบการเขาให้ความร่วมมือ รายใดมีสินค้าที่เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคก็จะมีมาตรการสั่งห้ามหรือให้ทำลายไปเลย ท่านผู้อ่านอาจจะสงสัย

โฆษณาและเกี่ยวกับฉลากด้วย เรื่องนี้กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคได้ระบุไว้ว่า มิให้ดำเนินงานซ้อนกับหน่วยราชการอื่น หากมีกฎหมายหรือบทบัญญัติอื่นใด โดยเฉพาะว่าด้วยการนั้นแล้ว ก็ให้นำบทบัญญัติในหมวดการคุ้มครองผู้บริโภคไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดัง

กล่าว และหากมีบทบัญญัติไว้แล้วแต่มีอำนาจไม่เพียงพอที่จะเข้าดำเนินการในกรณีผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิและอยู่ในแนวทางของการคุ้มครองผู้บริโภค เช่นนี้อาจจะมอบอำนาจที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่เพิ่มเติมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

สำหรับคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐบาลและ

ภาคเอกชนอีกไม่เกิน ๖ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกรรมการและเลขานุการ

และด้วยนโยบายเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคในการซื้อสินค้าหรือบริการให้ได้รับความเป็นธรรมประหยัดและปลอดภัย ตลอดจนดำเนินการเผยแพร่วิชาการและให้ความรู้แก่ผู้บริโภคแล้ว ประชูดของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ณ บ้านมิ่งคศิลา ถนนหลานหลวง ยังเปิดกว้างต้อนรับผู้บริโภคทุกท่านที่ถูกละเมิดสิทธิ หรือแจ้งข่าวในกรณีให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการค้าแบบไม่สุจริตต่อผู้บริโภค เจ้า

หน้าที่ของสำนักงานยินดีต้อนรับท่านและเก็บรักษาเรื่องที่ท่านร้องเรียนหรือแจ้งให้ทราบเป็นความลับทุกกรณีหากเราช่วยกันคนละไม้คนละมือเราก็ไม่จำเป็นต้องอดทนต่อความไม่ปลอดภัยหรือการเอาเปรียบจากผู้ประกอบการธุรกิจอีกต่อไป โปรดทำความเข้าใจกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ได้ทั้งที่บ้าน มิ่งคศิลา และหมายเลขโทรศัพท์ ๒๘๑-๐๕๘๐ และ ๒๘๑-๐๓๙๘

อิต ขางชื่อ รายงาน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด รุ่งทรัพย์อิเล็กทรอนิกส์

๑๒๒๐/๑๓ ถนนตากสิน บุคคโล ธนบุรี กรุงเทพฯ

โทร. ๔๖๘๓๓๓๓, ๔๖๘๕๕๘๒-๔

จำหน่าย วิทยุ โทรทัศน์ เทป สเตอริโอ วีดีโอเทป พัดลม แอร์ ตู้เย็น เต้าแก๊ส ทุกชนิด
ทั้งเงินสด และเงินผ่อน ราคาประหยัด

วินัยข้าราชการ

อุทาหรณ์ ก่อน ทำผิด

เดือนกันยายนี เป็นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ บางคนอาจตั้งใจที่ได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ การงานสูงขึ้นทำให้ฐานะและความเป็นอยู่ของตนเอง เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่บางคนกลับเงิบเหงา หงุดหงิด และเศร้าซึมมิด ๆ ในการทำงานที่ต้องจากเพื่อนฝูงไปด้วยเหตุครบเกษียณอายุราชการ พ้นจากตำแหน่งหน้าที่การงานที่เคยปฏิบัติอยู่ กลับไปนั่ง ๆ นอน ๆ อยู่ที่บ้าน แต่อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ยังอยู่ และผู้ที่จะพ้นไปก็ยังคงมีอยู่อย่างแน่นแฟ้นไม่เสื่อมคลาย เดือนนี้ก็มีอุทาหรณ์ในแวดวงของผู้มีหน้าที่ทำการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการ และการรับ - จ่ายเงินรายได้แผ่นดินว่า อาจจะกระทำผิดอย่างไรบ้างมาบอกกล่าวกัน จากนั้นก็เป็น ปุจฉาวิสัชนา ทางวินัย เกี่ยวกับมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ว่ามีหลักเกณฑ์และความสลับซับซ้อนอย่างไรบ้างมาบอก เพื่อยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปครับ

การค้าระหว่างประเทศ (๑)

ป.ป.ส.แจ้งว่า ทางราชการต่างประเทศสืบพบว่า นายสีมีส่วนพัวพันกับการค้ายาเสพติดให้โทษและนำยาเสพติดเข้าประเทศ ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมตัวนายสีที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง ขณะกำลังเจรจาซื้อขายยาเสพติดให้โทษ และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ไปตรวจค้นที่บ้านพักของนายสี พบผงเฮโรอีนชนิด ๙๙% จำนวน ๕.๒๕ ปอนด์ จึงถูกควบคุมดำเนินคดีในข้อหาร่วมมือ แจกจ่าย มีไว้ครอบครองและนำเข้าซึ่งเฮโรอีน ผู้บังคับบัญชาสืบสวนแล้วเห็นว่า กรณีมีมูลความจริงจึงสั่งพักราชการ และให้ออกจากราชการไว้ก่อน พร้อมกับสั่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่นายสี ขณะเดียวกันศาลต่างประเทศได้พิพากษาลงโทษจำคุกนายสี ๓๐ ปี และปรับ ๑๕,๐๐๐ บาท ผลการสอบสวนถึงที่สุด ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายสีถือได้ว่าเป็นภัยต่อสังคม ประเทศชาติและมนุษยชาติอย่างร้ายแรง และเป็นผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติก่อความเสียหายร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ควรลงโทษไล่ออกจากราชการ อ.ก.พ.กระทรวงพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษไล่นายสีออกจากราชการ แล้วรายงานมายัง ก.พ.

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ.พิจารณาแล้วเห็นว่าโทษที่ได้รับพอสมควรแก่กรณีแล้ว จึงให้ตอบรับทราบไป...จะทำมหากินก็ควรจะให้ห่างคูกห่างตะรางสักหน่อยก็คงจะดีนะ แต่เล่นเสียงตะรางหวังรวยทางลัดก็เป็นเช่นนี้แหละ

การค้าระหว่างประเทศ (๒)

จากกรณีที่นายสีถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวดำเนินคดี ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงพาดพิงเกี่ยว

พันถึงนายภู เจ้าหน้าที่เมืองจึงใจว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการติดต่อค้ายาเสพติดให้โทษด้วย อาทิเช่น เช็กเงินสดของนายภู ๒ ฉบับ จำนวนเงิน ๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท และจดหมายส่วนตัวเจ้าหน้าที่ของถึงนายสี มีข้อความติดต่อกันในเรื่องการค้ายาเสพติดให้โทษ ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่นายภู ผลการสอบสวนถึงที่สุดได้ความว่า นายภูมีการติดต่อการค้ายาเสพติดกับนายสี โดยการส่งผ่านถุงเมล็ดขูดจริง ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายภูถือได้ว่าเป็นภัยต่อสังคม ประเทศชาติ และมนุษยชาติอย่างร้ายแรง และเป็นผิดวินัยตามมาตรา ๗๘, ๘๑ วรรคแรก และประพฤติก่อความเสียหายร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ควรลงโทษไล่ออก อ.ก.พ.กระทรวงพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษไล่นายภูออกจากราชการ แล้วรายงานมายัง ก.พ.

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ.พิจารณาแล้วเห็นว่าโทษที่ได้รับพอสมควรแก่กรณีแล้ว จึงให้ตอบรับทราบไป...กรณีนี้ก็เช่นเดียวกับเรื่องก่อนนะครับ ต้องการรวยทางลัด

คนมีเครดิต

ณ แดนจึงใจ นายดีปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติ และได้ไปก่อนนี้สนับเอกชนและธนาคารต่างๆ ไว้ เป็นเงินรวม ๒๙,๖๐๔.๓๔ เหรียญ แล้วไม่ยอมชำระ เมื่อนายดีเดินทางกลับมาประจำอยู่ในประเทศ เจ้าหน้าที่หลายรายได้มีหนังสือทวงถาม บางรายตั้งทนายความฟ้องร้อง และศาลได้พิพากษาให้นายดีชดใช้หนี้สินแล้ว แต่นายดีไม่สามารถจะชำระหนี้ได้ จนกระทั่งเกิดการร้องเรียนขึ้น ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่นายดี ผลการสอบสวน

นายดีรับสารภาพว่า เกิดจากการหมกมุ่นในการพนัน และไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายดีก่อให้เกิดการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ และประเทศชาติเป็นส่วนรวมอีกด้วย ถือได้ว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ควรลงโทษให้ออกจากราชการ อ.ก.พ.กระทรวงพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษให้นายดีออกจากราชการ แล้วรายงานมายัง ก.พ.

ผลทางวินัยถึงที่สุด ก.พ.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโทษที่ได้รับพอสมควรแก่กรณีแล้ว จึงให้ตอบรับทราบไป...การพนันไม่เคยให้คุณแก่ผู้ใดนานเลย...มักจะพาทุกข์มาสู่ผู้หมกมุ่นและมิ้วมาเสมอ ๆ อย่างเช่นกรณีนี้

กาขอก้าว

นายเล็กได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ตรวจสอบงบเดือน และใบสำคัญของส่วนราชการแห่งหนึ่งในต่างจังหวัด พบว่ามีการเบิกเงินผิดหมวดรายจ่าย ซึ่งไม่อาจจะกระทำได้เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง นายเล็กจึงได้บันทึกเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อทำการทักท้วง รุ่งขึ้นนายเล็กได้ลาหยุดพักร้อนและเดินทางไปยังจังหวัดที่ส่วนราชการแห่งนี้ ตั้งอยู่ ขณะที่พักอยู่ในโรงแรม นายเล็กได้โทรศัพท์ถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับตรวจของส่วนราชการนั้น โดยแสดงตนว่าเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจสอบบัญชีการเงินของส่วนราชการนี้ และพบว่ามี การเบิกจ่ายเงินผิดประเภท จนเจ้าหน้าที่ต้องรีบมาพบ และนายเล็กก็ได้แนะนำชี้แจงให้รับนำเงินส่งคืนคลัง แล้วส่งใบนำส่งให้ก่อน ก็จะระงับไม่ทักท้วงเป็นทางการ ทำให้

เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการเกิดความสงสัย จึงได้ร้องเรียนขึ้น การกระทำของนายเล็กที่ได้เดินทางไปยังจังหวัดนี้แล้วโทรศัพท์แจ้งให้ผู้รับตรวจทราบถึงความบกพร่องโดยที่ตนไม่มีหน้าที่ ทำให้ภาพพจน์ของทางราชการเสียหาย เป็นผิดวินัยตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ภาคทัณฑ์... นี่คือผลของการดิ้นรนไปหาขวากหนามแท้ ๆ ... นะครับ

รับแล้วเก็บ

กองได้ส่งหนังสือด่วนมากแจ้งเรื่อง การอยู่เวรรักษาสถานที่ราชการประจำกรมมายังฝ่ายนางใจ เจ้าหน้าที่ธุรการได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว ไม่นำเรื่องเสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อสั่งการให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องทราบ กลับนำไปเก็บเข้าแฟ้มหนังสือเวียน เป็นเหตุให้ผู้ที่มิชื่ออยู่เวรไม่ได้ไปอยู่เวร เพราะไม่ทราบคำสั่งตามหนังสือดังกล่าว การกระทำของนางใจที่รับเรื่องด่วนมากแล้วเก็บไว้เฉย เป็นผิดวินัยตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่เป็นความผิดเพียงเล็กน้อย โทษที่ได้รับคือ ภาคทัณฑ์... กรณีนี้ ขอเตือนเพื่อนข้าราชการที่มีหน้าที่ รับ-ส่งหนังสือและเสนอเรื่องทั้งหลายให้พึงระมัดระวังและให้ทันต่อเวลาด้วย นะครับ...

รับเลี้ยงและบริการ

นายดำได้พาลูกน้องรวม ๑๓ คน ออกไปดำเนินการตรวจสอบบัญชีของส่วนราชการในต่างจังหวัด ขณะที่ทำการตรวจสอบอยู่ในจังหวัดนั้น ก็ได้พาลูกน้องพร้อมคนขับรถไปทัศนาวจรอีกจังหวัดหนึ่ง โดยรับเลี้ยงจากบุคคลภายนอก การกระทำ

ของนายดำ เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ห้ามข้าราชการทุกระดับงดเลี้ยงและรับบริการต่าง ๆ ตลอดจนการเลี้ยงรับรองจากบุคคลภายนอก เพราะอาจจะเป็นที่เพ่งเล็งและนำความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติยศมาสู่ราชการได้ และเป็นผิดวินัยตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ภาคทัณฑ์นายดำ และว่ากล่าวตักเตือนลูกน้องทั้งหมด... จะไปทำงานหรือไปเที่ยวก็เลือกเอาสักอย่าง เพื่อจะได้ไม่ต้องกังวลใจ การที่ห้ามเช่นนี้ก็เพื่อจะได้มีความเป็นอิสระและทำงานได้สะดวกดี และไม่มีเรื่องร้องเรียนกล่าวหาพาทุกขีใส่ตัวเท่านั้นเองแหละ

ออกนอกสถานที่

นายเกินไม่ได้มาปฏิบัติราชการติดต่อกันรวม ๑๒ วัน โดยแจ้งว่าไปราชการติดตามรายละเอียดประกอบรายงานการตรวจสอบบัญชีที่ยังค้างส่งนอกเขตที่ตั้งสำนักงาน แต่ไม่ได้ขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใด นอกจากนั้น นายเกินได้ยื่นใบลาหยุดพักร้อน แล้วหยุดราชการไปโดยที่ผู้บังคับบัญชายังไม่ได้อนุญาตการลาอีกด้วย การกระทำของนายเกินที่ออกนอกเขตที่ตั้ง และหยุดราชการไปก่อนที่จะได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา เป็นผิดวินัยตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ตัดเงินเดือน ๑๐% ๔ เดือน ... นี้คือโทษของคนที่ไม่ชอบปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ...

เบิกแล้วลืมขี้อส่ง

นายหลงได้เบิกเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน ๒ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๓ หมื่นบาทเศษ

เพื่อนำไปจัดซื้อครุภัณฑ์ส่งไปให้ส่วนราชการในต่างจังหวัด แต่มีได้นำไปจัดซื้อครุภัณฑ์ทันที เพราะขณะที่เบิกเงินนั้นเป็นเวลาเย็นมากแล้ว นายหลงจึงนำเงินจำนวนดังกล่าวมาเก็บไว้ในตู้เหล็กเก็บเอกสารหลังโต๊ะทำงานของตน และได้ปฏิบัติราชการต่าง ๆ ไปจนหลังสิ้นเงินจำนวนนี้ จนกระทั่งอีก ๒ เดือนต่อมา ส่วนราชการแห่งนั้นได้ทวงถามมา นายหลงจึงได้ตรวจสอบหลักฐานและพบว่าเป็นความจริง จึงนึกถึงเงินจำนวนนี้และได้รับนำเงินจำนวนดังกล่าวไปจัดซื้อครุภัณฑ์ส่งไปให้ทันที การกระทำของนายหลง ไม่มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต และยังไม่ปรากฏผลเสียหายแก่ราชการ คงเป็นผิดวินัยตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือตัดเงินเดือน ๑๐% ๔ เดือน ... เกือบไปแล้วไหมล่ะ จึงขอเตือนผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินพึงสังวรณไว้วันะครับว่า ที่หลังอย่าลืมนะ

รับเลี้ยงและยืมเงิน

นายหนูกับคณะได้เดินทางไปตรวจสอบบัญชีของส่วนราชการท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ปรากฏว่าส่วนราชการแห่งนี้ได้จัดเลี้ยงรับรองปลัดจังหวัดและคณะรวมทั้งนายหนูด้วย โดยเบิกค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากเงินงบประมาณหมวดค่าใช้สอยประเภทค่ารับรอง นอกจากนั้นนายหนูยังได้ยืมเงินจากผู้รับตรวจจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปซื้อรถยนต์ส่วนตัวโดยสัญญาว่าจะจ่ายดอกเบี้ยให้พร้อมกับได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกันไว้ด้วย ภายหลังเมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญากู้ นายหนูกลับมิได้นำเงินต้นทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยชำระให้แก่ผู้รับตรวจตามสัญญาแต่อย่างใด กลับทะยอยผ่อนชำระเงินต้นให้ รวม ๗ ครั้ง จึงครบต้นเงิน

ทั้งหมด โดยไม่มีการจ่ายดอกเบี้ยเลย และได้ชักทำลายสัญญาฉบับดังกล่าวไปแล้ว การกระทำของนายหนูที่รับเลี้ยงอาหารและยืมเงินจากผู้รับตรวจเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่สั่งห้ามรับเลี้ยง รับบริการ หรือการเลี้ยงรับรองจากบุคคลภายนอก เป็นผิดวินัย ตามมาตรา ๗๔, ๗๘ และมาตรา ๘๑ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ โทษที่ได้รับ คือ ลดขั้นเงินเดือน ๑ ชั้น... จะรับเลี้ยงหรือรับบริการหรือยืมเงินกัน ก็น่าจะให้มันเป็นเวลาอื่นดีกว่านะ อย่างมาทำให้ขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการเลย ... นะครับ

เช็คของขวัญและเงิน

นายสองได้ไปตรวจสอบบัญชีและการเงินของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ระหว่างตรวจสอบทางโรงพยาบาลได้พานายสองไปรับประทานอาหารกลางวันเกือบทุกวัน และเจ้าหน้าที่ได้สอดเช็คของขวัญมูลค่า ๕๐๐ บาท ให้แก่นายสองด้วย ก่อนที่จะตรวจสอบเสร็จ นายสองได้เข้าพบผู้อำนวยการโรงพยาบาลและชี้แจงข้อบกพร่องพร้อมทั้งแนะนำทางปฏิบัติอยู่มาผิดสังเกต เมื่อนายสองออกไปแล้ว ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจึงเรียกเจ้าหน้าที่มาสอบถาม แล้วได้ความว่า นายสองไปเที่ยวไนท์คลับมาหมดเงินไป ๒ พันกว่าบาท และได้มาปรารภให้เจ้าหน้าที่ฟัง จึงได้สั่งจ่ายเงินสวัสดิการของโรงพยาบาลอีกจำนวน ๑,๐๐๐ บาท ให้เจ้าหน้าที่นำไปมอบให้กับนายสองอีก หลังจากนั้นเมื่อตรวจสอบเสร็จ นายสองจึงได้บันทึกการตรวจสอบบัญชีไว้ว่า **"ไม่มีข้อสังเกต"** การกระทำของนายสองที่เข้าพบและชี้แจงข้อบกพร่องของการตรวจสอบบัญชีเป็นเวลานานผิดสังเกต จนผู้รับการตรวจจำต้องมอบเงินให้แล้วจึงได้บันทึกไว้เช่นนั้น เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่

ห้ามรับเลี้ยง และรับบริการต่าง ๆ จากบุคคลภายนอก ถือได้ว่าเป็นผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ โทษที่ได้รับคือ ให้ออกจากราชการ ... เงินทองของบาดใจ และอาจจะบาดกายได้เช่นกัน หากได้รับมาในเวลาและโอกาสที่ไม่อำนวย นะครับ ...

เลี้ยง อาบ อบ นวด

นายสามมีหน้าที่ตรวจใบสำคัญของส่วนราชการต่าง ๆ ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับตรวจ หรือผู้รับหมาก่อสร้างเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหาร พาเข้าไนท์คลับ อาบ อบ นวด นอกจากนั้น ยังขอขอมเงินจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ ผู้รับตรวจไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว อาทิเช่น เป็นค่าใช้จ่ายไปสอบเลื่อนขั้น เป็นต้น พร้อมกันนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทนผู้บังคับบัญชา มีจดหมายที่ส่งถึงตัวผู้บังคับบัญชาเป็นการส่วนตัวโดยตรง นายสามก็ได้เปิดจดหมายดังกล่าวดูพบว่า เป็นเรื่องร้องเรียนกล่าวหาตน จึงได้ฉีกทิ้งเสีย การกระทำของนายสามดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งผู้บังคับบัญชา และคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๔/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ที่ห้ามรับเลี้ยงรับบริการ และการเลี้ยงรับรองจากบุคคลภายนอก ถือได้ว่าเป็นผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ โทษที่ได้รับคือ ให้ออกจากราชการ ... นี่คือโทษของการเที่ยวฟรี กินฟรี จนกินพอดี

หลอกขาย

นายแจ้เป็นข้าราชการของส่วนราชการแห่งหนึ่ง โดยมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีการใช้จ่ายอยู่ที่จังหวัด ก. แต่ได้เดินทางมาที่จังหวัด ข. แล้งแอบอ้าง

ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการนี้ประจำอยู่จังหวัด และนำพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไปจำหน่ายแก่ส่วนราชการผู้รับการตรวจในจังหวัดนั้น โดยหลอกหลวงว่า จะนำรายได้ไปเป็นสวัสดิการ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬา ช่วยทหารชายแดน และอื่น ๆ (ทั้งที่ไม่เป็นความจริง) ส่วนราชการผู้รับการตรวจหลงเชื่อตามคำหลอกหลวง จึงได้ช่วยกัน ชื่อภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของล้นเกล้าฯทั้งสองพระองค์ แต่นายแจ่มมีดักกระทำการตามที่ได้หลอกหลวง กลับนำเงินดังกล่าวทั้งหมด จำนวน ๘ หมื่นบาทเศษ ไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ โทษที่ได้รับคือ ให้ออกจากราชการ นี่คือโทษของการแอบอ้างตำแหน่งหน้าที่และการกุศลไปหากิน นะครับ ...

โรคาพาทุกข์

นายโรคามีอาการป่วยเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง และได้ยื่นใบลาขอลาป่วยหยุดราชการอยู่เลมอ ๆ บางครั้งก็ได้ละทิ้งหน้าที่ราชการไปโดยมิได้ปฏิบัติ ให้ออกตามระเบียบของทางราชการ ครั้งสุดท้าย นายโรคาได้ละทิ้งหน้าที่ไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนพิจารณาแล้วได้ทราบว่า นายโรคาได้เดินทางไปพักรักษาตัวกับบิดาที่ต่างจังหวัด พฤติการณ์ของนายโรคา เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการไปติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ประกอบด้วยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ข้อ ๑ (๒) และหนังสือ นว. ค.ร.ม. ที่ ๑๒๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ โทษที่ได้รับคือ ปลดออกจากราชการ ... กรณีนี้ หากได้ดำเนินการขออนุญาตลาหยุดพักรักษาตัวให้ออกต้อง ก็คงจะไม่มีอะไรเกิดขึ้น จึงขอให้เพื่อน ๆ พึงสังวรไว้

ปล้นคนจน

นางดีเป็นข้าราชการและมีสามีเป็นตัวแทน (สาย) ของบริษัท จัดหาคนไปทำงานในต่างประเทศ แห่งหนึ่ง เมื่อชาวบ้านมาสมัครงานกับบริษัทเสร็จแล้ว ก็กลับบ้านไปรอจดหมายเรียกตัวมาสอบคัดเลือก ระหว่างนั้นเอง นางดีกับสามีก็ได้ไปติดต่อกันและร่วมกันทำอุบายหลอกหลวงชาวบ้านเหล่านั้นว่า จะช่วยเหลือผู้ที่สมัครงานไว้กับบริษัทให้ไปทำงานในต่างประเทศ ได้ตามที่ต้องการ แต่ผู้สมัครจะต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่ นางดีกับสามี คนละประมาณ ๑,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท มากน้อยแล้วแต่ตำแหน่งงาน หากไม่ได้ไป จะคืนเงินให้ ทำให้ผู้สมัครถึง ๒๖๓ คน หลงเชื่อชักชวนกันนำเงินมามอบให้แก่ นางดีและสามี รวมเป็นเงินถึง ๑ ล้านบาทเศษ แต่นางดีกับสามีก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ตามที่รับปากไว้ และไม่ยอมคืนเงินให้ จนกระทั่งผู้สมัครงานไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ดำเนินคดีอาญากับนางดีและสามี นางดีกับสามีจึงได้หลบหนีผู้สมัครงานเหล่านั้น และนางดีมิได้ไปทำงานอีกเลย จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามจับตัวนางดีได้เพียงคนเดียว จึงส่งฟ้องศาล ที่สุดศาลพิพากษาว่านางดีมีความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ให้จำคุก ๓ ปี และคืนเงินให้แก่ผู้เสียหายด้วย การกระทำของนางดี เป็น

ผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๗๕ วรรคสอง และมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบด้วยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ข้อ ๑ (๑) และ (๒) โทษที่ได้รับคือ ไล่ออกจากราชการ ... นี้คือกลวิธีการจับเสือมือเปล่าของพรานป่าคอนกรีตอีกแบบหนึ่ง แต่ปรากฏว่า พรานฝีมือไม่ดีพอ จึงถูกเสือขบกัดถึงตายไปเลยทีเดียว

ปูจลา - วิสัยนา

มาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติไว้ว่า "ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒ วรรคสาม แล้วแต่กรณี ก็ยังมีอำนาจสั่งดำเนินการลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นไปตามหมวดนี้ได้ เว้นแต่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการเพราะตาย" ตามมาตรา ๘๙ นี้ ผู้บังคับบัญชาจะมีอำนาจดำเนินการสั่งลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงการลงโทษได้ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขประการใด ประการหนึ่ง คือ

๑. มีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนที่จะออกจากราชการ ซึ่งกรณีนี้ ก.พ.ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า

- ก. จะต้องมีการกล่าวหาขึ้นตั้งแต่ผู้ถูกกล่าวหายังรับราชการอยู่ และ
- ข. ต้องเป็นการกล่าวหาขึ้นต่อผู้บังคับบัญชา

ซึ่งตามมาตรา ๘๒ ให้เป็นผู้มีหน้าที่ ส่งเสริมและดูแลระมัดระวังให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย และให้มีหน้าที่ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาผู้กระทำผิดวินัย หากเป็นการกล่าวหาต่อผู้อื่น เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ป. หรือ ส.ต.ง. ก็จะต้องเป็นกรณี ที่ผู้อื่นได้แจ้งการกล่าวหา นั้น ๆ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบ ตั้งแต่ก่อนผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการ

๒. ถูกฟ้องคดีอาญา (หมายความว่า ต้องเป็นกรณีศาลได้สั่งไต่สวนมูลฟ้องและประทับฟ้องโจทก์แล้ว) อยู่ก่อนที่จะออกจากราชการ หรือ

๓. ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา (หมายความว่าต้องเป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนรับดำเนินการให้แล้ว) อยู่ก่อนที่จะออกจากราชการ

และกรณีตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ต้องไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

เมื่อได้บอกกล่าวหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ต่อจากนี้ก็เป็นกรณีต่าง ๆ ที่ส่วนราชการหรือมาและ ก.พ. ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยเป็นแนวทางไว้

ปูจลา กรมอภัยอำนาจตามมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการพลเรือนในส่วนภูมิภาคระดับ ๔ ผู้หนึ่งไปแล้วระหว่างดำเนินการสอบสวน หากข้าราชการผู้นั้นยื่นใบลาขอลาออกจากราชการ เพื่อไปสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาจะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกให้

การสอบสวนแล้วเสร็จก่อนได้หรือไม่ และผู้มีอำนาจอนุญาตให้ลาออก ควรจะเป็นอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด และการดำเนินการทางวินัยจะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่

วิสัยนา ปัญหาทำนองนี้ ก.พ.ได้เคยพิจารณา วินิจฉัยไว้ว่า กรณีข้าราชการพลเรือนสามัญขอลา ออกจากราชการเพื่อสมัครรับเลือกตั้งนี้ ผู้บังคับบัญชา จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกหาได้ไม่ และการลา ออกกรณีนี้ ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราช บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ บัญญัติให้กวลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลา ออกอยู่แล้ว ส่วนในเรื่องผู้มีอำนาจอนุญาตการลา ออกนั้น สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญระดับ ๔ ทั้งอธิบดีและผู้ว่าราชการจังหวัด ต่างก็มีอำนาจ อนุญาตการลาออก ตามนัยมาตรา ๘๕ ประกอบ ด้วยมาตรา ๔๔ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ส่วนการ สอบสวนพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ นี้ ซึ่งมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้าย แรง และได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไว้ตาม มาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ แล้ว แม้จะได้อนุญาตให้ผู้นี้ ลาออกจากราชการไปแล้ว ก็ยังดำเนินการต่อไป ได้ ทั้งนี้ตามนัยมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ (สำนักงาน ก.พ. ตอบข้อหารือกรมธนารักษ์ตามหนังสือ ที่ สร ๐๐๐๖/๑๔๑๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙)

ปูฉลา ข้าราชการพลเรือนผู้นึงได้กระทำการ ทุจริตในการเบิกเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล หลังจากข้าราชการผู้นี้ได้โอนไปเป็นพนักงานของ รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งแล้ว สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

จึงได้แจ้งให้กรมเจ้าสังกัดทราบว่า ผู้นี้กระทำการ ทุจริตเกี่ยวกับกรณีนี้ เช่นนี้ กรมจะดำเนินการทาง วินัยแก่ข้าราชการผู้นี้ได้หรือไม่ และถ้าได้กรมจะส่ง แต่งตั้งพนักงานของรัฐวิสาหกิจแห่งนั้นเป็นกรรมการ สอบสวนทางวินัยได้หรือไม่

วิสัยนา ปัญหาทำนองนี้ ก.พ.ได้เคยพิจารณาวินิจฉัย ไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการไป แล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ จะมีอำนาจสั่งดำเนินการ ลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งได้ก็ต่อเมื่อข้าราชการ พลเรือนสามัญผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำความ ผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่า กระทำความผิดอาญาเว้นแต่ความผิดที่ไม่กระทำ โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษอยู่ก่อนที่จะออก จากราชการไป กรณีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมเจ้า สังกัดได้รับแจ้งจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภาย หลังจากข้าราชการพลเรือนผู้นั้นได้ออกจากราชการ ไปเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจแล้วกรณีจึงไม่อาจ สั่งดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานของรัฐวิสาหกิจ ได้ ตามนัยมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ส่วนข้อหารือเกี่ยวกับ การตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่ง ของการดำเนินการทางวินัย จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อ ไป อย่างไรก็ตามก็ดี กรมเจ้าสังกัดควรจะได้ดำเนินคดี อาญาและดำเนินการเรียกฟ้องเงินจากผู้รับผิดชอบตาม นัยมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ นว ๑๕๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๓ ด้วย (สำนักงาน ก.พ. ตอบข้อหารือกรม ไปรษณีย์โทรเลขตามหนังสือ ที่ สร ๐๗๐๘/๑๑๗๑๔๐ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๐)

พุดดา ข้าราชการผู้หนึ่งซึ่งพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ ได้ยื่นเรื่องราวรขอรับบำนาญ แต่ปรากฏว่าในระหว่างที่ผู้นี้ยังเป็นข้าราชการอยู่ได้ถูกฟ้องคดีอาญาต่อศาล และคดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณา กรมบัญชีกลางพิจารณาเห็นว่ามาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงขึ้นไปเพิ่มโทษหรือลดโทษที่ผู้บังคับบัญชาเดิมได้ลงไว้ แต่กรณีของผู้นี้ไม่ปรากฏว่ามีการตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยหรือสั่งให้พิจารณาแต่อย่างใด จนกระทั่งวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ ผู้นี้ก็พ้นจากราชการไปเพราะเกษียณอายุ จึงไม่ใช่ออกจากราชการไปเพราะกระทำผิดวินัยที่จะต้องเพิ่มโทษหรือเปลี่ยนโทษได้อีกแล้ว แต่เป็นการออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ ซึ่งน่าจะเป็นการออกที่ถึงที่สุดแล้วตามผลของกฎหมายไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ออกจากราชการนั้นได้ และการลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกกรณีถูกลงโทษจำคุกตามระเบียบ ก.พ. ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามปกติก็ไม่ให้สั่งย้อนหลังก่อนวันออกคำสั่งหรือวันต้องรับโทษอาญา จึงไม่กระทบกระเทือนถึงการออก เพราะเกษียณอายุ แต่โดยที่มาตรา ๘๙ ไม่มีบทยกเว้น กรณีออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ คงยกเว้นแต่กรณีตายอย่างเดียว จึงหาหรือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

วิศิษณา ปัญหาทำนองนี้ ก.พ.ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไว้ว่า โดยที่ข้าราชการผู้นี้ถูกฟ้องคดีอาญาก่อนวันที่ออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ ผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจตามมาตรา ๘๙ ประกอบด้วยมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่จะสั่งดำเนินการลงโทษได้ และถ้าจะสั่งลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ก็ต้องสั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ผู้นี้ออกจากราชการ เพราะเกษียณอายุ ตามนัยข้อ ๔ (๖) แห่งระเบียบ ก.พ.ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๑๘ (สำนักงาน ก.พ. ตอบข้อหารือกรมบัญชีกลาง ตามหนังสือ ที่ สร ๐๗๐๙/๓๖๓๕๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๑)

พุดดา ข้าราชการพลเรือนถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวนไว้ตามกฎหมายแล้ว ในระหว่างการสอบสวนพิจารณา ผู้นี้ได้ขอลาออกจากราชการ และผู้มีอำนาจได้สั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการไป เช่นนี้ กรณีจึงมีปัญหาว่า เมื่อสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว ถ้าผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒ วรรคสาม เห็นควรลงโทษลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือนหรือภาคทัณฑ์ จะทำได้อย่างไร และควรกำหนดวันสั่งลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งตั้งแต่วันใด

วิศิษณา ปัญหาทำนองนี้ ก.พ. ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไว้ว่า ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้ลาออกจากราชการไปแล้วตามนัยมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ โดยสั่งย้อนหลังไปเท่าที่จำเป็นได้ด้วย (สำนักงาน ก.พ. ตอบข้อหารือกระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือที่ สร ๐๗๐๙/๑๗๕๔๑๔ ลงวันที่ ๓ พ.ย. ๒๕)

กฎหมายและระเบียบใหม่

การยกเลิกการสอบแข่งขันและหลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นไป

เดือนนี้มีระเบียบใหม่ที่ขอนำมาเสนอและเปิดเผยเบื้องหลังอยู่ ๒ ฉบับด้วยกัน อันแรกเป็นเรื่องของการยกเลิกการสอบแข่งขันกรณีที่มีการทุจริต คือ ว.๖ ซึ่งกำหนดว่าถ้ามีการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตเกิดขึ้นเฉพาะวิชาใดหรือเฉพาะภาคใดในการสอบแข่งขันแล้ว ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันอาจจะยกเลิกการสอบแข่งขันครั้งนั้นทั้งหมดก็ได้ หรือจะยกเลิกการสอบเฉพาะวิชาหรือเฉพาะภาคที่เกิดการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตนั้นก็ได้ ทั้งนี้ถ้ามีการยกเลิกการสอบเฉพาะวิชาหรือเฉพาะภาคใดแล้ว ก็ให้ดำเนินการสอบแข่งขันเฉพาะวิชาหรือเฉพาะภาคนั้นกันใหม่ได้เฉพาะผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต (หากผู้ดำเนินการสอบแข่งขันพิจารณาแล้วเห็นว่าควรยกเลิกการสอบแข่งขันครั้งนั้นทั้งหมดก็ต้องปฏิบัติตามหนังสือ สนง.ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว.๑๑ ลงวันที่ ๑๙ พ.ย. ๒๕๒๕ คือต้องมี การจ่ายคืนค่าธรรมเนียมสอบให้แก่ผู้สมัครที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทุจริตด้วย)

เหตุผลที่ออกหนังสือเวียนฉบับนี้ก็เนื่องจากหนังสือ สนง.ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๒/ว.๑๑ ลงวันที่ ๑๙ พ.ย. ๒๕๒๕ กำหนดว่า ถ้ามีการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตก็ให้ยกเลิกการสอบครั้งนั้นทั้งหมดแต่เพียงวิธีเดียว และจะต้องจ่ายคืนค่าธรรมเนียมสอบให้แก่ผู้สมัครสอบที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต

ด้วย ซึ่งไม่สะดวกในทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าธรรมเนียมสอบ จึงได้กำหนดเพิ่มเติมว่าในการยกเลิกการสอบแข่งขันนั้นอาจมีการยกเลิกการสอบแข่งขันเฉพาะวิชาหรือเฉพาะภาคก็ได้

ส่วนหนังสือเวียนอีกฉบับที่ออกไล่ ๆ กันมาคือ ว.๗ ซึ่งเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงวิธีการของการเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการในบางตำแหน่งจากที่ต้องสอบคัดเลือกมาเป็นไม่ต้องสอบ แต่ใช้วิธีการประเมินเพื่อคัดเลือกแทน

การออกหนังสือเวียน ว.๗ นี้ สืบเนื่องมาจากที่ ก.พ. มีความเห็นว่า การสอบเลื่อนตำแหน่งในช่วงแรกของระดับควว เช่น ระดับ ๑ ขึ้นระดับ ๒ ของตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๑, จากระดับ ๒ ขึ้นระดับ ๓ ของตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๒, จากระดับ ๓ ขึ้น ระดับ ๔ ของตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ และจากระดับ ๔ ขึ้นระดับ ๕ ของตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๔ นั้น การกำหนดให้ใช้วิธีการสอบข้อเขียนยังไม่เหมาะสมกับการเลื่อนตำแหน่งในระดับคววนัก เพราะการเลื่อนตำแหน่งในระดับคววเป็นการปรับระดับตำแหน่งของตนเองภายหลังจากที่ผู้ดำรงตำแหน่งได้ทำงานไประยะหนึ่งแล้ว และมีความรู้ความชำนาญพอสมควร ควรมึวิธีการทดสอบความเหมาะสมทาง

ขึ้นที่สะดวกรวดเร็วและประหยัดกว่ามาใช้แทน ก.พ. จึงมีมติให้ยกเลิกการสอบในช่วงแรกของระดับควม และใช้ระบบประเมินบุคคลและประเมินผลงานแทน

สาระสำคัญของหนังสือเวียนฉบับนี้ มีอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ในช่วงแรกของระดับควม กรณีที่ไม่เปลี่ยนสายงาน และเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้น แต่งตั้งจากการสอบคัดเลือก เป็นการคัดเลือก

๒. วิธีการดำเนินการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการขึ้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ทั้งช่วงแรกและช่วงหลังของระดับควม ให้ใช้แบบประเมินบุคคลและประเมินผลงานตามที่แนบไปกับหนังสือเวียน

สำหรับการกำหนดรูปแบบของการประเมินบุคคลและประเมินผลงานตามแบบฟอร์มนี้ ก็ได้พิจารณาจากลักษณะงานของตำแหน่งในระดับควม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าลักษณะงานในระดับควม ในแง่ของเนื้องานนั้นจะไม่แตกต่างกันมาก แต่ความซับซ้อนตลอดจนขอบข่ายความรับผิดชอบอาจจะสูงขึ้นตามระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น เพราะฉะนั้นผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ควรจะทำให้คาดคะเนได้ถึงความสามารถตลอดจนศักยภาพที่จะปฏิบัติงานในตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้ จึงได้กำหนดให้ประเมินผลงานที่ปฏิบัติ โดยระบุให้แยกพิจารณาเป็นแต่ละงานไป ทั้งนี้ก็เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมขึ้นกว่าที่จะประเมินโดยรวม ๆ เพราะงานในความรับผิดชอบอาจมีหลายงานและมีความสำคัญต่าง ๆ กันไป

นอกจากการกำหนดงานที่จะต้องประเมินแล้ว ก็ได้กำหนดให้ระบุคุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

นั้น ๆ ด้วย ตามลำดับความสำคัญเช่นกัน

สำหรับการกำหนดรายการประเมินนี้ ในคำชี้แจงก็ได้ระบุว่า ควรให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในระดับถัดขึ้นไปจากผู้รับการประเมิน ได้มีส่วนร่วมอยู่ด้วย เพราะจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและทราบลักษณะงานที่ปฏิบัติของตำแหน่งที่จะต้องประเมินได้ดีกว่าผู้อื่น

ในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินนั้น มีขั้นตอนสำคัญสรุปได้ คือ

๑. ผู้ที่รับการประเมิน จะต้องเขียนบรรยายภาพการปฏิบัติงานในแต่ละงานตามที่กำหนดไว้ในรายการที่ต้องประเมินด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้หัวหน้างานหรือผู้ที่ประเมินมีข้อมูลที่จะนำมาประกอบการประเมินได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. ผู้ประเมินนั้น กำหนดให้เป็นผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในระดับถัดขึ้นไป เพราะจะอยู่ใกล้ชิดผู้รับการประเมินมากที่สุด และให้หัวหน้างานเหนือขึ้นไปอีก ๑ ระดับได้พิจารณาสรุปความเห็นกำกับ ก่อนที่จะเสนอผลการประเมินตามลำดับขึ้นไป เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔

๓. การประเมินนั้นได้กำหนดให้อยู่ในรูปคะแนน โดยกำหนดว่าผู้ที่ผ่านการประเมิน จะต้องมียผลการประเมินไม่ต่ำกว่าพอใช้ หรือ ๕๐% ในทุกหัวข้อการประเมิน และได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่า ๖๐% ด้วย ทั้งนี้ เพราะเป็นการเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น นอกจากผ่านการประเมินในหัวข้อต่าง ๆ แล้วก็จำเป็นต้องมียผลการประเมินในบางหัวข้ออยู่ในระดับที่ดีหรือดีมากด้วย

ซึ่งก็ได้นำหนังสือเวียนทั้ง ๒ ฉบับมาลงไว้ทั้งหมดด้วยแล้วในตอนท้ายนี้

ที่ นร ๐๖๐๓/ว.๖

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท ๑๐๓๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖

เรื่อง การยกเลิกการสอบแข่งขันกรณีที่มีการทุจริต

เรียน (กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว.๑๑ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขันเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ที่ ก.พ.กำหนด มาเพื่อถือปฏิบัติความแจ้งแล้ว นั้น

ปรากฏว่า มีส่วนราชการบางแห่งหรือไปยัง ก.พ.ว่า ในกรณีมีการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตเฉพาะวิชาหนึ่งวิชาใด หรือเฉพาะภาคหนึ่งภาคใดอันอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการสอบแข่งขันตามนัยข้อ ๑๒ ของหนังสือที่อ้างถึง ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันจะไม่ยกเลิกการสอบแข่งขันครั้งนั้นทั้งหมด แต่จะดำเนินการยกเลิกการสอบเฉพาะวิชาหรือเฉพาะภาคที่เกิดการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตนั้นได้หรือไม่ อย่างไร

ก.พ.ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีมติให้ชักข้อความเข้าใจมาเพื่อถือปฏิบัติว่า หากการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครั้งใดปรากฏว่ามีการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตเกิดขึ้นเฉพาะวิชาหนึ่งวิชาใด หรือเฉพาะภาคหนึ่งภาคใด ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการสอบแข่งขันแล้วผู้ดำเนินการสอบแข่งขันจะพิจารณายกเลิกการสอบแข่งขันครั้งนั้นทั้งหมดหรือจะพิจารณายกเลิกการสอบเฉพาะวิชาหรือเฉพาะภาคที่เกิดการทุจริตหรือส่อไปในทางทุจริตนั้นก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร แต่ถ้าหากผู้ดำเนินการสอบแข่งขันพิจารณาให้ยกเลิกการสอบแข่งขันเฉพาะวิชาใดหรือเฉพาะภาคใดแล้ว ก็ให้ดำเนินการสอบแข่งขันเฉพาะวิชานั้นหรือเฉพาะภาคนั้นใหม่ และในกรณีเช่นนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตไม่มีสิทธิเข้าสอบในวิชาหรือภาคที่ได้ดำเนินการสอบใหม่แต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมและจังหวัดต่าง ๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ไสรัจ สุจริตกุล

(นายไสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองการสอบ

โทร. ๒๔๑-๐๕๐๕

ที่ นร ๐๖๐๓/ว.๗

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท ๑๐๓๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๖

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
เรียน (กระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๑/ว.๒๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินบุคคลและประเมินผลงาน พร้อมด้วยคำชี้แจง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจงหลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ในระดับที่สูงขึ้น ในกรณีต่าง ๆ ที่ ก.พ.กำหนดมาเพื่อถือปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ ก.พ.ได้พิจารณาเห็นว่า สมควรเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนและแต่งตั้งผู้ได้รับเงินเดือน
ยังไม่ถึงขั้นต่ำของตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น โดยไม่เปลี่ยนสายงาน ซึ่งตาม
ข้อ ๒.๑ ของหนังสือที่อ้างถึง กำหนดให้เลื่อนและแต่งตั้งได้โดยการสอบคัดเลือก เป็นให้เลื่อนและแต่งตั้งได้โดยการ
คัดเลือก และปรับปรุงวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นสำหรับตำแหน่งที่ ก.พ.กำหนดเป็นระดับควบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก.พ.จึงมีมติให้ยกเลิกความ
ในข้อ ๒.๑ ของหนังสือที่อ้างถึงกับให้ยกเลิกวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งผู้ได้รับเงิน
เดือนไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำของตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นโดยไม่เปลี่ยนสายงานตาม
ข้อ ๑.๑ ของหนังสือที่อ้างถึง และ ก.พ.อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้ดำเนินการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น เพิ่มเติมหนังสือที่อ้างถึงดังต่อไปนี้

๑. การคัดเลือก ใช้ในกรณีการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งแม้จะได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของ
เงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นโดยไม่เปลี่ยนสายงาน ดังต่อไปนี้

๑.๑ เลื่อนผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑ ของสายงานใดที่เริ่มต้นจากระดับ ๑ ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ระดับ ๒ ของสายงานนั้น

๑.๒ เลื่อนผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๒ ของสายงานใดที่เริ่มต้นจากระดับ ๒ ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ของสายงานนั้น

๑.๓ เลื่อนผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ของสายงานใดที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ของสายงานนั้น

๑.๔ เลื่อนผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ของสายงานแพทย์ สายงานทันตแพทย์ และสายงานวิชาการสัตวแพทย์ ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ของสายงานนั้น

๒. สำหรับวิธีดำเนินการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามข้อ ๑ และวิธีดำเนินการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นตามข้อ ๑.๑ ของหนังสือที่อ้างถึง ให้ผู้ดำเนินการคัดเลือกพิจารณาดำเนินการคัดเลือกโดยวิธีการประเมินบุคคลและประเมินผลงานตามแบบที่แนบท้ายนี้

๓. ให้ผู้ดำเนินการคัดเลือกเสนอผลการดำเนินการคัดเลือกตามข้อ ๒ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ประกอบการพิจารณาเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นให้เหมาะสมต่อไป

สำหรับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๔ นั้น ให้ผู้ดำเนินการคัดเลือกพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว.๑๐ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๔. ในกรณีที่ส่วนราชการใดได้ดำเนินการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามข้อ ๒.๑ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๑/ว.๒๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ ไปแล้ว หรืออยู่ในระหว่างดำเนินการตามหนังสือดังกล่าวในวันที่ออกหนังสือสำนักงาน ก.พ.ฉบับนี้ ส่วนราชการนั้นจะดำเนินการเพื่อแต่งตั้งต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม หรือจะดำเนินการใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ฉบับนี้ก็ได้อีกตามที่เห็นสมควร

ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมและจังหวัดต่าง ๆ ทราบด้วยแล้ว

กองการสอบ
โทร. ๒๔๑๐๕๐๕

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) ไสริจ สุจริตกุล
(นายไสริจ สุจริตกุล)
เลขาธิการ ก.พ.

แบบประเมินผลบุคคลและประเมินผลงาน
สำหรับประกอบการพิจารณาคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการชั้นดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๖๐๓/ว.๗ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๖)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้น

๑. ชื่อผู้รับการประเมิน.....

๒. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....ระดับ.....กอง.....

รับเงินเดือนชั้น.....บาท ปีที่แล้วรับเงินเดือนชั้น.....บาท

ดำรงตำแหน่งระดับนี้เมื่อ.....

๓. เริ่มรับราชการเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....รวม.....ปี.....เดือน

๔. วุฒิการศึกษา.....

๕. การฝึกอบรม

หลักสูตร/สาขาที่ฝึกอบรม

จัดโดย

ระยะเวลา

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

๖. หน้าที่ความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๗. ประวัติการถูกลงโทษทางวินัย (ถ้ามี)

.....

.....

ตอนที่ ๒ การประเมินผลการปฏิบัติงานและคุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน

รายการประเมิน	องค์ประกอบที่ใช้ ในการประเมิน	ระดับการประเมินและคะแนนที่ได้			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องแก้ไข
๑. งานที่ปฏิบัติ (เรียงตามลำดับความสำคัญ) (คะแนนเต็ม ๑๐๐)					
ก. งาน.....(คะแนน.....)	ความรู้ความ สามารถที่นำ ไปปรับใช้ใน การปฏิบัติงาน				
....	ผลของงานใน แง่คุณภาพและ ความรวดเร็ว ในการปฏิบัติงาน				
ข. งาน.....(คะแนน.....)	ความรู้ความ สามารถที่นำ ไปปรับใช้ใน การปฏิบัติงาน				
....	ผลของงานใน แง่คุณภาพและ ความรวดเร็ว ในการปฏิบัติงาน				

รายการประเมิน	องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมิน	ระดับการประเมินและคะแนนที่ได้			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องแก้ไข
ค งาน.....(คะแนน.....)	ความรู้ความ สามารถที่น่า ไปปรับใช้ใน การปฏิบัติงาน				
ง งาน.....(คะแนน.....)	ความรู้ความ สามารถที่น่า ไปปรับใช้ใน การปฏิบัติงาน				
คะแนนรวมสำหรับงานที่ปฏิบัติ					

รายการประเมิน	ระดับการประเมินและคะแนนที่ได้			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องแก้ไข
๒. คุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการปฏิบัติงาน ในตำแหน่งที่ประเมิน (คะแนนเต็ม ๑๐๐)				
ก. ความประพฤติ (คะแนน)				
ข. ความรับผิดชอบหน้าที่ (คะแนน)				
ค. การตัดสินใจ (คะแนน)				
ง. ความอดทน (คะแนน)				
จ. มนุษยสัมพันธ์ (คะแนน)				
ฉ. ความสามารถในการสื่อความหมาย (คะแนน)				
ช. อื่น ๆ (คะแนน)				
คะแนนรวมสำหรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล				
คะแนนรวมทั้งสิ้น				

ตอนที่ 3 สรุปความเห็นในการประเมิน

สรุปความเห็น และ / หรือ ข้อชี้แจงในกรณีประเมินหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งว่า "ต้องแก้ไข" พร้อมทั้งระบุแนวทางในการพัฒนา และระยะเวลาที่ควรจะต้องใช้ในการพัฒนา

ตอนที่ ๔ สรุปผลการประเมิน

- ( )สมควรเลื่อนตำแหน่งได้เพราะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความประพฤติ และ ประวัติการรับราชการ
อันเหมาะสม
- ( ) ยังไม่ควรเลื่อนตำแหน่ง เพราะ.....

.....
.....
.....
.....
.....

นาย/นาง/นางสาว..... ได้ปฏิบัติงานอยู่ภายใต้
บังคับบัญชาของข้าพเจ้ามาแล้วเป็นเวลา..... ปี..... เดือน

ลงชื่อ..... (ผู้ประเมิน)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ความเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน

- ( ) เห็นด้วยกับการประเมินข้างต้น
- ( ) มีความเห็นแตกต่างจากการประเมินข้างต้น ดังต่อไปนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

คำชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินบุคคลและประเมินผลงาน

๑. วัตถุประสงค์ แบบประเมินบุคคลและประเมินผลงานนี้ ใช้สำหรับประเมินเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ดังต่อไปนี้-

๑.๑ เลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๒ และ ระดับ ๓ ของสายงานใดที่เริ่มต้นจาก ระดับ ๑

๑.๒ เลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๓ และ ระดับ ๔ ของสายงานใดที่เริ่มต้นจาก ระดับ ๒

๑.๓ เลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๔ และ ระดับ ๕ ของสายงานใดที่เริ่มต้นจาก ระดับ ๓

๑.๔ เลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๕ และ ระดับ ๖ ของสายงานแพทย์ สายงานทันตแพทย์

และ สายงานวิชาการสัตวแพทย์

๒. การกำหนดรายการที่จะประเมิน

๒.๑ ให้ส่วนราชการที่ดำเนินการคัดเลือกพิจารณา กำหนดรายการที่จะประเมินไว้เป็นการล่วงหน้า และประกาศให้ทราบทั่วกัน โดยแยกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ก) งานที่ปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยงานที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับการประเมิน

ข) คุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ในการกำหนดรายการที่จะประเมินนั้น ควรให้ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานชั้นต้นของผู้รับการประเมินร่วมกำหนดด้วย

๒.๒ ในการกำหนดรายการของงานที่จะประเมินตามข้อ ๒.๑ ให้จัดลำดับงานที่ปฏิบัติ หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติแต่ละงานเรียงลงมาตามลำดับความสำคัญของงาน โดยอาจพิจารณาจากความสำคัญของงาน วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ความสำคัญของงานที่มีต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ผลเสียที่อาจเกิดขึ้น หากปฏิบัติงานผิดพลาด ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ งานที่ปฏิบัติที่จะกำหนดสำหรับประเมินตามวรรคต้นนั้น จะต้องเป็นงานที่สำคัญและจำเป็น และควรกำหนดไม่น้อยกว่า ๔ งาน ยกเว้น กรณีที่ขอขอยกหน้าที่ความรับผิดชอบไม่กว้างขวางนัก ก็อาจกำหนดให้น้อยกว่านั้นได้ตามความเหมาะสม และให้กำหนดคะแนนตามความสำคัญของงานนั้นไว้ด้วย โดยคะแนนที่กำหนดนั้น เมื่อรวมกันทุกงานแล้วต้องเท่ากับ ๑๐๐ คะแนน

ส่วนคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานนั้น ให้จัดลำดับความสำคัญ โดยอาจพิจารณาตามแนวหัวข้อที่กำหนดไว้ในแบบประเมิน ซึ่งมีคำอธิบายรายละเอียดในคำอธิบายแบบประเมิน ตอนที่ ๒ ข้อ ๒ หรือจะเลือกเฉพาะบางหัวข้อ หรือจะเพิ่มเติมปรับปรุงโดยกำหนดเฉพาะที่เห็นว่าจำเป็นและสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานก็ได้ ในการนี้ให้กำหนดคะแนนตามความสำคัญของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลไว้ด้วย แต่ทั้งนี้ คะแนนที่กำหนดนั้นเมื่อรวมกันทุกหัวข้อแล้วจะต้องเท่ากับ ๑๐๐ คะแนน

๓. การดำเนินการประเมิน

๓.๑ สำหรับการคัดเลือกข้าราชการผู้ใดขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามข้อ ๑ นั้น ให้เริ่มดำเนินการคัดเลือกเมื่อข้าราชการผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้นแต่งตั้ง

ตั้งแล้ว ทั้งนี้ เพื่อจะได้พิจารณาผลงานตามระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

๓.๒ **ผู้ประเมิน** ผู้ประเมินควรเป็นผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานชั้นต้นของผู้รับการประเมิน

๓.๓ **วิธีการประเมิน** จะต้องดำเนินการดังนี้.-

๓.๓.๑ ให้ผู้รับการประเมินเขียนรายละเอียดการปฏิบัติงานของตนตามหัวข้องานแต่ละงานที่กำหนด สำหรับการประเมินตามข้อ ๒.๒ วรรคสองว่าได้ปฏิบัติอย่างไร ใช้ความรู้ความสามารถใด ใช้เวลาเท่าใด และผลที่ได้เป็นอย่างไร ในแบบประเมินช่องรายการประเมิน

๓.๓.๒ ให้ผู้ประเมินดำเนินการประเมินทั้งงานที่ปฏิบัติและคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน, โดยนำรายละเอียดตามข้อ ๓.๓.๑ มาประกอบการพิจารณาด้วย

สำหรับการประเมินงานที่ปฏิบัติให้ผู้ประเมินพิจารณาประเมินจากองค์ประกอบ ๒ อย่างคือ ความรู้ความสามารถที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน และผลของงานในแง่คุณภาพ และความเร็วในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้องค์ประกอบทั้ง ๒ นี้ มีคะแนนเท่ากัน และในการประเมินก็ให้กำหนดระดับการประเมินเป็น ๔ ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และ ต้องแก้ไข ทั้งนี้ โดยให้กำหนดผลการประเมินเป็นคะแนน

ส่วนการประเมินคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานนั้น ให้ผู้ประเมินพิจารณากำหนดระดับการประเมินเป็น ๔ ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และ ต้องแก้ไข ทั้งนี้โดยให้กำหนดผลการประเมินเป็นคะแนนด้วย

๓.๓.๓ การกำหนดผลการประเมินเป็นคะแนนตามข้อ ๓.๓ นั้น ให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนน

โดยประมาณ คือ

ดีมาก	หมายถึง	ได้คะแนน	๘๐-๑๐๐%	ของคะแนนเต็ม
ดี	"	"	๖๐-๘๐%	"
พอใช้	"	"	๕๐-๖๐%	"
ต้องแก้ไข	"	"	น้อยกว่า ๕๐%	"

หรืออาจพิจารณาตามตาราง ดังนี้.-

คะแนนเต็ม	เกณฑ์คะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องแก้ไข
๕	๕	๓-๔	๒ ^๑ / _๒	น้อยกว่า ๒ ^๑ / _๒
๑๐	๙-๑๐	๖-๘	๕	น้อยกว่า ๕
๑๕	๑๓-๑๕	๙-๑๒	๗ ^๑ / _๒ -๘	น้อยกว่า ๗ ^๑ / _๒
๒๐	๑๗-๒๐	๑๒-๑๖	๑๐-๑๑	น้อยกว่า ๑๐
๒๕	๒๑-๒๕	๑๕-๒๐	๑๒ ^๑ / _๒ -๑๔	น้อยกว่า ๑๒ ^๑ / _๒
๓๐	๒๕-๓๐	๑๘-๒๔	๑๕-๑๗	น้อยกว่า ๑๕
๓๕	๒๙-๓๕	๒๑-๒๘	๑๗ ^๑ / _๒ -๒๐	น้อยกว่า ๑๗ ^๑ / _๒

๓.๓.๔ **เกณฑ์การประเมิน** ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าพอใช้ หรือ ได้คะแนนจากการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม ในแต่ละหัวข้อที่ประเมิน และได้คะแนนรวมจากการประเมินทุกรายการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๖๐ ด้วย

ในกรณีที่ผู้ประเมินมีความเห็นที่ไม่สมควรเลื่อน เนื่องจากมีข้อที่ต้องแก้ไข ให้ผู้ประเมินเสนอด้วยว่าจะต้องแก้ไข หรือพัฒนาผู้รับการประเมินด้วยวิธีใด และจะใช้ระยะเวลาเท่าใดด้วย

๓.๓.๕ เมื่อได้ประเมินแล้ว ให้เสนอผลการประเมินต่อผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานเหนือขึ้นไป ๑ ระดับ เพื่อพิจารณาสรุปความเห็น แล้วให้เสนอผลการประเมินนั้นต่อผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานชั้นเหนือขึ้นไปตามลำดับ เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นต่อผู้มีอำนาจ ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ พิจารณาต่อไป

๔. คำอธิบายแบบประเมิน

- ตอนที่ ๑ ข้อ ๑-๕ ให้ผู้รับการประเมินกรอกประวัติการรับราชการ ประวัติการศึกษา และข้อมูลต่างๆ ของผู้รับการประเมิน
- ข้อ ๖ ให้ผู้รับการประเมินกรอกงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับการประเมินเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยจะต้องเป็นงานที่ผู้รับการประเมินได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติจริง ๆ
- ข้อ ๗ ให้ผู้รับการประเมินกรอกประวัติการถูกลงโทษทางวินัย (ถ้ามี)

ตอนที่ ๒ ข้อ ๑. ให้ดำเนินการ ดังนี้.

- ๑.๑ ให้ผู้ประเมินระบุงาน และคะแนนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ในช่องรายการประเมิน
- ๑.๒ ให้ผู้รับการประเมินกรอรายละเอียดของการทำงานในแต่ละงาน ว่าได้ปฏิบัติงานอย่างไร ใช้ความรู้ความสามารถใด ใช้ระยะเวลาเท่าใด และผลที่ได้เป็นอย่างไร ในช่องรายการประเมิน
- ๑.๓ องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแต่ละงานนั้น มีความหมายดังนี้.
  - ๑.๓.๑ ความรู้ความสามารถที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ให้พิจารณาว่าผู้รับการประเมินมีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่ม มีความชำนาญในการปฏิบัติงานในหน้าที่และสามารถนำความรู้ที่อื่น ๆ มาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้ดีเพียงไร
  - ๑.๓.๒ ผลงานในแง่คุณภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ให้พิจารณาว่าผู้รับการประเมินได้ปฏิบัติงานในแต่ละงาน มีผลเป็นที่น่าพอใจเพียงใด ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน ต้องตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงผลงานมากน้อยเพียงใด ตลอดจนพิจารณาว่าผู้รับการประเมินสามารถปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ประณีต ถูกต้อง และเป็นที่น่าพอใจได้เพียงใด ในส่วนที่เกี่ยวกับความเร็วในการปฏิบัติงานนั้น ให้พิจารณาว่าผู้รับการประเมินสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้รวดเร็วเพียงใด

ข้อ ๒. ให้พิจารณาด้วยคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการปฏิบัติงาน สำหรับองค์ประกอบที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในแบบประเมินนี้ มีความหมายดังนี้

- ๒.๑ ความประพฤติ ให้พิจารณาอุปนิสัยและความประพฤติส่วนตัว ตลอดจนการปฏิบัติงานตามนโยบาย ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของส่วนราชการนั้น ๆ การรักษาวินัยข้าราชการจากประวัติส่วนตัว ประวัติการทำงาน และพฤติกรรมที่ปรากฏทางอื่น
- ๒.๒ ความรับผิดชอบหน้าที่ ให้พิจารณาความตั้งใจในการทำงาน ความมุ่งมั่นที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเป็นผลดี การไม่ละเลยต่องาน รวมถึงความเต็มใจ และความกล้าที่จะรับผิดชอบต่อผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ไม่บิดความรับผิดชอบง่าย ๆ และความจริงจังที่จะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น
- ๒.๓ การตัดสินใจให้พิจารณาความพร้อมที่จะตัดสินใจ และความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานได้อย่างเหมาะสมกับประสบการณ์และหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ๒.๔ ความอดุสาหะ ให้พิจารณาความมีมานะ อดทน และเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน โดยอุทิศเวลาให้กับทางราชการ ไม่เฉื่อยชาและมีความขยันหมั่นเพียร

- ๒.๕ มนุษยสัมพันธ์ ให้พิจารณาความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับในความสามารถของผู้ร่วมงานทุกระดับ และ / หรือ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนหรือผู้มาติดต่อ ให้ความช่วยเหลือสนใจและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของผู้มาติดต่อเป็นอย่างดี
- ๒.๖ ความสามารถในการสื่อความหมาย ให้พิจารณาความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาด้วยวาจา หรือบันทึกข้อความ ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในรายงาน หรือเขียนบันทึกให้คำแนะนำต่าง ๆ

เมื่อได้ประเมินทุกหัวข้อรายการแล้ว ให้รวมคะแนนประเมินลงในช่องคะแนนรวมทั้งสิ้น

ตอนที่ ๓ ให้สรุปความเห็นทั่วไปหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเพิ่มเติมจากที่ได้ประเมินไปแล้ว ในกรณีที่ประเมินหัวข้อใดว่า “ต้องแก้ไข” ให้ชี้แจงเหตุผลพร้อมทั้งระบุว่าควรจะพัฒนาผู้รับการประเมินในด้านใดด้วยวิธีใด และใช้ระยะเวลาเท่าใด ด้วย

ตอนที่ ๔ ให้ผู้ประเมินระบุเป็นการสรุปว่า ผู้รับการประเมินสมควรได้รับการพิจารณาเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากการที่ผู้รับการประเมินมีผลการประเมิน “พอใช้” หรือได้รับคะแนนจากการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม ในแต่ละหัวข้อที่ประเมิน และได้คะแนนรวมในทุกรายการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ด้วย จึงจะถือว่าเป็นผู้สมควรได้เลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น แต่ถ้าผู้รับการประเมินผู้ใดได้รับการประเมินว่า “ต้องแก้ไข” หรือได้คะแนนในหัวข้อใดต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ หรือได้คะแนนรวมไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ก็ให้ถือว่าผู้นั้นยังไม่สมควรได้เลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

ในท้ายของตอนที่ ๔ ให้ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานเหนือผู้ประเมินขึ้นไป ๑ ระดับเป็นผู้ให้ความเห็น และในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างไปจากผู้ประเมิน ขึ้นต้น ก็ให้ระบุเหตุผลความเห็นแตกต่างไว้ด้วย

ตอนที่ ๕ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างานชั้นเหนือขึ้นไปตามลำดับมีความเห็น หรือข้อสังเกตอื่นใดเพิ่มเติมก็ให้ระบุความเห็น หรือข้อสังเกตนั้น ๆ เพื่อให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ ใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

ในส่วนท้ายของตอนที่ ๕ นั้น สำหรับการเจ้าหน้าที่เพื่อระบุว่าผู้รับการประเมินมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และอยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ รวมทั้งระยะเวลาที่อาจพิจารณาเลื่อนได้ด้วย

การบริหารงาน ในระบบ คณะกรรมการ

กานดา วัชรากัย
และ ปกิต มิวแสง

ราชการไทยเราในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมาได้นำเอา
ระบบวิธีการบริหารสมัยใหม่มาใช้มากขึ้น ในบรรดา
การบริหารงานสมัยใหม่นี้ การทำงานในระบบ
คณะกรรมการก็ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายด้วย
มีทั้งคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นโดยนัยแห่งกฎหมาย
คณะกรรมการเพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
เป็นกรณีรับด่วน คณะกรรมการเพื่อการตัดสินใจใน
บางเรื่อง ซึ่งผู้มีส่วนรับผิดชอบ สิ่งเลที่จะตัดสินใจไป
โดยลำพัง หรือคณะกรรมการประสานงาน ในกรณีที่เป็น
งานซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก
เป็นต้น

คณะกรรมการดังกล่าวมีทั้งประเภทถาวร และประเภทชั่วคราว ถ้าจะนำคณะกรรมการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในราชการพลเรือนปัจจุบันคงจะต้องใช้เวลารวบรวมนานพอสมควรทีเดียว

เคยมีอยู่สมัยหนึ่งที่หนังสือพิมพ์ฮือฮากันมากว่าราชการใช้เบี้ยประชุมคณะกรรมการเปลืองเหลือเกิน ดูเหมือนว่าจะประมาณ ๘๐ ล้านบาทต่อปี แล้วต่อมารัฐบาลก็พยายามที่จะลดค่าใช้จ่ายด้านนี้ลง

ต้นตอของการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ เห็นจะพอนับได้ว่าเกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งในการบริหารได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ชำนาญงานในสายอาชีพต่างๆ ที่จะมาร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากยิ่งขึ้น ระบบนี้สหรัฐอเมริกา ได้นำมาทดลองใช้เป็นครั้งแรก เรียกว่า "ระบบการจัดการงานชั่วคราว" (adhocracy) หรือที่รู้จักกันเป็นการทั่วไปในราชการไทยว่า "ระบบคณะกรรมการเฉพาะกิจ"

ระบบคณะกรรมการเฉพาะกิจดังกล่าว เป็นลักษณะของการจัดระบบงานตามโครงการ มีกำหนดระยะเวลาในการทำงานที่แน่นอน ตั้งขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาเฉพาะอย่าง และผู้ทำงานประกอบด้วยบุคคลในสายอาชีพต่างๆ กัน มีความรู้ความชำนาญในสายงานของตนเป็นอย่างดี มีการประสานงานร่วมมือกัน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเท่า ๆ กัน และมีอิสระในการทำงานพอสมควร

ผู้ที่เห็นด้วยกับระบบดังกล่าวจะระบุข้อดีเอาไว้เป็นส่วนใหญ่ว่า

๑. ลดการดำเนินการตามขั้นตอนของระบบราชการ ทำให้การทำงานต่างๆ คล่องตัวมากขึ้น ทำให้คนเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และรู้สึกว่าการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆ เป็นงานที่ท้าทาย

๒. ก่อให้เกิดการประสานร่วมมือกันระหว่างบุคคลในสายอาชีพต่างๆ

๓. การทำงานมีเป้าหมายที่แจ่มชัด และมุ่งไปยังผลที่จะเกิดขึ้นมากกว่าที่จะทำงานให้เสร็จแต่เพียงอย่างเดียว

๔. ส่งเสริมให้เกิดการสลับเปลี่ยนงานกันทำ (rotation among jobs) ซึ่งช่วยให้มีการพัฒนาบุคคล และเรียนรู้การทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสรรคผลงานที่ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้คนจำนวนมากจะเห็นว่าระบบดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการบริหารงาน แต่ก็มีคนจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าหากใช้ระบบดังกล่าวอย่างไม่ระมัดระวัง หรือใช้ผิดวัตถุประสงค์แล้ว ก็อาจจะมียผลเสียที่ตามมาดังนี้คือ

ในตัวบุคคล การมอบหมายงานนั้นจึงอยู่ในวงจำกัด ทำให้บุคคลที่มีอยู่นั้นอยู่ในลักษณะของผู้ที่ต่อความสามารถอย่างไม่ควรจะเป็น

๓. ระบบคณะกรรมการทำให้สิ้นเปลืองทั้งเงินและเวลา เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าการพิจารณาจะเป็นไปได้อย่างรอบคอบ ทำให้ขั้นตอนของการพิจารณาเป็นไปอย่างล่าช้าเพราะกรรมการแต่ละคนมีความเห็นของตนซึ่งต้องใช้เวลาในการถกเถียงหาเหตุผลและข้อยุติ และโดยปกติแล้วการแต่งตั้งคณะกรรมการย่อมต้องมีค่าตอบแทนให้ในรูปของเบี้ยประชุมอีกด้วย

๔. ระบบงานนี้ไม่เหมาะแก่การนำมาใช้

ระบบคณะกรรมการทำให้สิ้นเปลืองทั้งเงินและเวลา เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าการพิจารณาจะเป็นไปได้อย่างรอบคอบ

๑. หากผู้บริหารไม่เอาจริงเอาจังกับผลงานของคณะกรรมการ แต่ใช้คณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการประวิงเวลา การตัดสินใจ หรือดึงความสนใจของคนส่วนใหญ่ออกจากปัญหาที่เกิดขึ้น การทำงานของคณะกรรมการก็จะสูญเปล่า หวังผลไม่ได้แน่นอน

๒. การทำงานในระบบคณะกรรมการต้องการคนที่มีความรู้ความชำนาญและทักษะในสายงานอาชีพ ระบบนี้จึงเหมาะในสังคมหรือองค์การที่เทียบพร้อมด้วยบุคคลประเภทดังกล่าว ความผิดพลาดจะเกิดขึ้นถ้านำระบบนี้มาใช้ในสังคมซึ่งยังไม่พร้อมหรือสังคมกำลังพัฒนาและยังขาดผู้ชำนาญการในสายงานต่าง ๆ เพราะแทนที่หัวหน้าจะมอบหมายงานไปตามบุคคลที่เหมาะสม แต่เนื่องมาจากความจำกัด

กับงานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ระเบียบและกฎเกณฑ์คอยควบคุมเพื่อให้อยู่ในขอบเขตและความถูกต้อง โดยมีผู้รับผิดชอบตามลำดับชั้นของการบริหารอันเป็นลักษณะของงานประจำ

๕. การแต่งตั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เป็นคณะกรรมการมากคณะจนเกินไป ทำให้ไม่สามารถแบ่งเวลาปฏิบัติงานได้โดยทั่วถึงและการมอบหมายให้ข้าราชการรอง ๆ ลงไปดำเนินการแทนบุคคลเหล่านั้น อาจไม่กล้าเสนอข้อวินิจฉัยได้ดีเท่า

๖. การขาดระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเป็นระยะ ๆ ทำให้ไม่สามารถวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการ

และทำให้ไม่สามารถติดต่อได้ว่า คณะกรรมการได้ดำเนินการสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้มากน้อยเพียงไร

ที่น่าคิดก็คือ จะทำอย่างไรจึงจะทำให้ระบบคณะกรรมการ (ซึ่งเรารับเข้ามาอย่างเต็มที่) มีรูปแบบที่สามารถจะนำมาใช้ให้ประสบความสำเร็จ และเป็นเครื่องมือช่วยบริหารที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

มีนักวิชาการและนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องดังกล่าวหลายท่านให้ข้อเสนอว่า ก่อนจะตั้งคณะกรรมการควรจะต้องพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. เมื่อมีงานซึ่งยังไม่มีผู้ได้รับผิดชอบโดยตรง จำเป็นต้องกำหนดตัวผู้รับผิดชอบ และขนาดของงานไม่ใหญ่พอที่จะมีหน่วยงานประจำรองรับ เป็นงานที่มาเป็นครั้งคราว ไม่ใช่งานประจำซึ่งอยู่ในหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอยู่แล้ว

๒. เป็นงานที่มีปัญหาหนักและปัญหานั้นจะต้องมีการแก้ไขหรือปฏิรูปโดยเร่งด่วน มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้เกี่ยวข้องต้องการให้แก้ไข และรัฐบาลเห็นชอบด้วย

๓. ประเภทของคณะกรรมการควรเป็นรูปแบบของคณะกรรมการเฉพาะกิจ มีหน้าที่ศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาและเสนอแนะเฉพาะเรื่อง

๔. กำหนดระยะเวลาของการทำงานให้แน่นอนตามความจำเป็นของภาระกิจที่ได้รับมอบหมาย

๕. ประธานของคณะกรรมการควรแต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการยอมรับของคณะกรรมการ ตลอดจนเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหาร โดยไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานที่ได้รับมอบหมายก็ได้ เพราะกลไกที่สำคัญส่วนหนึ่งอยู่ที่ฝ่ายเลขานุการ และอีกส่วนหนึ่งมาจากความชำนาญหรือประสบการณ์ของกรรมการที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในที่ประชุม

๖. ควรมีหน่วยงานกลางที่จะกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการ และติดตามประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการ

๗. หน่วยงานกลางดังกล่าวควรมีหน้าที่ให้ความเห็นหรือกลั่นกรองเบื้องต้นแก่ผู้มีอำนาจสั่ง

แต่งตั้งคณะกรรมการในเรื่องของความซ้ำซ้อนใน
ภารกิจของคณะกรรมการที่จะตั้งขึ้นใหม่ หรืองาน
นั้นมีหน่วยงานประจำรับผิดชอบอยู่แล้ว

๘. หน่วยงานกลางควรมีบทบาทในการ
กำหนดแบบรายงาน ระบบการรายงานสาระของการ
ประชุมแต่ละครั้ง เพื่อใช้ในกรณีที่ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้
เป็นกรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ และส่งผู้
แทนเข้าร่วมประชุม

๙. ขนาดของคณะกรรมการควรอยู่ระหว่าง

๕-๑๑ คน

๑๐. เพื่อส่งเสริมขวัญและแรงจูงใจ คำตอบ
แทนการทำงานของคณะกรรมการในลักษณะดัง
กล่าวควรอยู่ในรูปของคำ COMMISSION ตามกำหนด
เวลาที่ให้แล้วเสร็จของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๑๑. เพื่อคำนึงถึงความประหยัด และเพื่อ
มิให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการต้องใช้เวลาในการ
เตรียมการประชุมมากเกินไป ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่
ระดับปฏิบัติการดำรงตำแหน่งเลขานุการ หรือผู้ช่วย
เลขานุการของคณะกรรมการซึ่งได้รับเบี้ยประชุมได้ไม่
เกิน ๓ คณะในขณะเดียวกัน

ผู้เขียนปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล กองวิชาการ
สำนักงาน ก.พ.

ขอแสดงความยินดีต่อผู้ดำเนินการวารสารข้าราชการ

จาก

ห.จ.ก. อิมพอร์ต สุขเกษม

๔๔/๗ ถนนวิสุทธิกษัตริย์

กรุงเทพ ๑๐๒๐๐

โทร. ๒๔๑-๑๔๖๗

ผู้แทนจำหน่าย นมผงเลี้ยงทารก s.26

นมผงธรรมชาติ มอลลี

เรื่องสั้น

๘๒ ตึกแตก

คน

วัฒน์ วรรณยางกูร
เขียน

และ นกกระเจอก

ตึกแตกต้อยมายี่สิบคนคล้ายใบกระถิน ตาคู่ใหญ่ของมันคอยจับจ้องดูแมลง แล้วก็บินแมลงเคราะห์ร้ายบินมา ขาแข็งแรงและแหลมคมของตึกแตกจิกแมลงกลางอากาศ มันจับกุมไว้แน่นและแทงเหยื่อจนตายเฉื่อยแหลมที่ขาของมัน กัดกินแมลงได้ตัวหนึ่งแล้วเจ้าตึกแตกก็นอนรอเหยื่อรายต่อไป

มีซัก ตึกแตกชนิดเดียวกันแต่ตัวเล็กกว่าไต่ตัวมเตี้ยมไถลเข้ามา มันสอดส่ายตาทำท่ากระสันลวาทไต่ตัวใหญ่ พอเจ้าตัวเล็กขยับเข้าไปอีกนิด เจ้าตัวใหญ่ก็ไม่ยอมขิดเข้ามาอีกหน่อย หากแต่ตะปบเจ้าตัวเล็กใส่ปากเคี้ยวกร้วม ๆ

เป็นภาพสยดสยองในสายตาของคนที่ไม่อุ้มมองเห็นในวันว่าง กระถินยืนต้นเคียงคู่มุทรา แวดล้อมด้วยพงหญ้ารก เถาต่าสิ่งเลื้อยคลุมกำเพง จึงเป็นรมณีสถานของนกหนูหมู่แมลงและสัตว์เลื้อยคลาน ที่ต้นพุทรามีรังนกกระเจอกแม่ลูกอ่อน ก่อนหน้านี้แม่นกคาบเหยื่อมาบ่อนลูก เจ้าทารกน้อยในรังบนกิ่งพุทราส่งเสียงจ๊อกแจ้กเจี๊ยวจ้าว แต่พอเขาอย่างเหยียบไถลเข้าไป แม่กกก็บินไปจับต้นแคฝั่งตรงกันข้ามอย่างกระวนกระวาย

รมณีสถานของนกหนูแห่งนี้เป็นบ้านจัดสรรหลังหนึ่งที่ว่ากันว่าเนื่องจากมีคนตายในบ้าน เจ้าบ้าน

จึงทิ้งเรือนให้ร้าง ด้านนอกของผนังบ้านที่ก่อด้วยปูนมีน้ำสนิมสีแดงจับเป็นคราบ แต่สำหรับคนอย่างเขาสมมุติว่าถ้าเขามีบ้านในหมู่บ้านจัดสรรเป็นของตัวเองสักหลัง แล้วเกิดมีใครในบ้านตายเช่นเดียวกัน เขาก็คงไม่บังอาจทิ้งเรือนร้างให้ร้างรก อย่าวว่าแต่บ้านของตัวเองเลย แม้แต่บ้านเช่าในราคาเดือนละ ๑,๕๐๐ บาทอย่างที่เช่าอยู่ขณะนี้ ถ้าไม่จำเป็นเขาก็คงไม่ร้างลาไปง่าย ๆ หาได้ง่ายอยู่หรือ บ้านสองชั้น สามห้องนอน อากาศดี แม้จะอยู่ใกล้บ้านมีตุ๊กก็ตามที่เดอะ

กล่าวกันว่า คนหนุ่มที่ยังยากจน ยังมีคนให้อภัย แต่คนแก่ยากจนนั้นอภัยกันยากสักหน่อย ออกจะเป็นคำพูดเหน็บแนมกันอยู่ในที่ สำหรับเขายังอยู่ในวัยพอจะให้ภัยตัวเองได้ ความยากจนไม่ใช่เรื่องน่าสนุกสนานนักหรอก แต่เมื่อต้องเผชิญหน้ากับมัน ก็หาใช่เรื่องที่จะต้องสูญเสียความเชื่อมั่นตัวเอง บางคราวที่ผู้บังเกิดเกล้าตลอดจนญาติผู้ใหญ่

ที่หวังคืออย่างเหลือเกินรुकไล่เรื่องวิถีชีวิตของเขา เขา
จำต้องประกาศกร้าวถึงความทะนง ในความเป็นสุจริต
ชน เสรีแล้วก็ต้องยังมีเงินญาติผู้ใหญ่เป็นค้ำประกัน

ทำไมเขาต้องกลายเป็นคนตกงาน ญาติผู้ใหญ่
อาจบอกว่าเป็นความใจร้อนของเขาเอง แต่ภรรยาของ
เขาบอกว่าถ้าต้องทำงานหามรุ่งหามค่ำแล้วได้ค่า
จ้างนิดเดียว ก็ลาออกเสียดีกว่าและเหตุผลที่ภรรยา
ของเขาไม่ได้พูดแต่เขารู้สึกได้ก็คือ เมื่อเขาต้องทำงาน
หามรุ่งหามค่ำ บรรยากาศในครอบครัวเล็ก ๆ ก็เงย
เงงาลงไปถนัด

จึงเหลือรายได้เพียงทางเดียวจากเงินเดือนของ
ภรรยา รายได้แค่นั้นบังคับให้เขาและเธอต้องหอบหิ้ว
กันไปอยู่ในห้องเช่าเล็ก ๆ อันเป็นช่วงชีวิตที่เขาพบว่า
บางระยะคนเราถูกต้อนให้จนมุมและอ่อนแอ คนที่
เคยอยู่ห้องแบ่งเช่าจะเข้าใจได้ดี นับตั้งแต่ต้องพูดอ้อม
เสียงเพื่อไม่รบกวนคนอื่นในตอนกลางคืนและเพื่อ
ไม่ให้ใครอื่นล่วงรู้ชีวิตส่วนตัวกระซิบกระซาบกัน
ราวกับขโมยที่เข้ามาซ่อนตัวอยู่ในบ้านหลังนั้น ไม่ใช่
เพียงเขาหรือใครอื่นในห้องใกล้เคียงก็เช่นกัน ถ้า
เทวดามีตาพิมายมองทะลุหลังคาลงมาเห็นและได้ยินความ
เป็นไปในแต่ละห้อง ท่านก็คงเจอเรื่องตลก ๆ เยอะแยะ

ยิ่งกว่านั้นเมื่อเจ้าของบ้านอำนวยความสะดวก
อะไรสักอย่างตามที่ผู้ให้เช่าพึงบริการแก่ผู้เช่า นิ่งอ้วน
หน้าเครียดใจเค็มเจ้าของบ้านเขาก็จะล่ำเลิกบุญคุณ
ด้วยถ้อยคำแนบเนียน ขณะที่เขารู้สึกว่าหล่อนไม่
จะพูดอะไรมากเกินไป เมื่อเขามีโอกาสเลิกเช่าห้องแห่ง
นั้น เพราะเพื่อนมาชวนหุ้นเช่าบ้านสามห้องนอน
เขาจึงปลดปล่อยใจหนักหนา จนลืมรำความรู้สึกร้ายต่อ
“นิ่งอ้วน” นั้นเสีย ยิ่งอารมณ์ดีขึ้นเท่าไรก็ยิ่งเสียคาย
ว่าไม่น่าจะมองเจ้าของห้องแบ่งเช่าในแง่ร้ายเกินไป
หล่อนก็คือคน ๆ หนึ่งที่มีทั้งความน่ารักและน่า
หมั่นไส้

เขาเห็นเจ้าของบ้านหน้ามึนตึง แต่ในวันที่
เขากับหล่อนจะหมดสิ้นความเกี่ยวพันกันแล้ว ไม่น่า
จะมีอะไรมากมายอยู่เบื้องหลังดวงตาคู่นั้น ประเดี๋ยว
เขารับเงินประกันคืนแล้ว เขากับหล่อนก็ไม่จำเป็นต้อง
ต้องพบหน้ากันอีกชั่วชีวิต เป็นความลึกลับโลดเร้าใจล้า
ยากกำลังจะบินออกจากกรง และเชื่อได้ว่าร้อยเปอร์เซ็นต์
ว่าไม่มีใครขัดขวางปีกที่โฉบบินได้

ยายอ้วนกำเงินมีธนบัตรปลีกย่อยยื่นส่งให้
ทั้งที่จำนวนเงินเป็นหลักร้อยลงตัว

“หักค่าผักบัว---บาท เพราะคุณทำหูลู่”

วินาทีนั้นเขาเองไม่แน่ใจว่าข้อกล่าวหาอันเป็น
ความจริงแค่ไหน ใครจะมานั่งจดจำเรื่องผักบัวเก่า ๆ
ในห้องน้ำที่เขาอดออกเสียเมื่อเดือนไหนก็ไม่รู้
เหตุเพราะน้ำประปาเองขวยไหลระรวยเหมือนคน
จะขาดใจ ผักบัวกลายเป็นเครื่องกีดขวางทางน้ำ
มันถูกทิ้งไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้องน้ำ มีอยู่บางครั้ง
น้ำไหลแรงก็ใส่ผักบัวได้ ถ้าอยากใส่

แต่อะไรก็ไม่น่าประหลาดใจเท่าผักบัวเก่า ๆ
ขึ้นสนิมถูกตีราคาเป็นร้อยเป็นชั่ง

หล่อนยัดเงินใส่มือเขาแล้วปิดประตูบ้าน ทั้ง
ให้เขายืนงง สิ่งที่หลงเหลือไว้ทำร้ายความรู้สึกใน
เวลาต่อมาคือดวงตาที่เย็นชา

วูบหนึ่งของความรู้สึก เขาอยากจะโยนลูกระเบิด
มหาประลัยเข้าไปในบ้านเจ้าของดวงตาเย็นชาคู่นั้น
เป็นวินาทีเลวร้ายอีกครั้งหนึ่งในชีวิตของเขา

อาจจะมีคนอีกไม่น้อยที่เคยมีความรู้สึกอย่าง
เขา เมื่อความก้าวร้าวคุกรุ่นขึ้นมา ระเบียบสังคมห้าม
การแสดงออกที่ก้าวร้าว มันจึงต้องถูกเก็บกดไว้ แต่
เมื่อใดเก็บไว้มากเกินไปมันอาจจะระเบิดออก ยังความ
พิเนาศแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง บางครั้งลามไปถึงคนที่
ไม่เกี่ยวข้องด้วย

เมื่อความรู้สึกที่เลวร้ายกรัดเข้าไปในใจ แผล

เป็นที่หลงเหลืออยู่ก็คือความหวาดระแวงต่อเพื่อนมนุษย์

เขาและเพื่อนร่วมหุ้นเช่าบ้านเพิ่งมาอยู่บ้านสองชั้นหลังนี้เมื่อวานนี้เอง

คืนวานนี้พวกเขาต้องอยู่กันมืด ๆ เพราะไฟฟ้ายังใช้ไม่ได้ เป็นความผิดของใครล่ะ พวกเขาเองไม่สำรวจให้รอบคอบเสียก่อน หลงลืมถามไถ่เรื่องสำคัญ ขณะที่เจ้าของบ้านก็บอกมัดให้มาถามไถ่กับทางหมู่บ้านจัดสรรเอง อีกทั้งค่าเช่าต่ำขนาดนี้ ผู้ให้เช่าย่อมรู้สึก ว่าตัวเอง “ให้” อะไรมากแล้ว ช่างไฟฟ้าประจำหมู่บ้านจัดสรรบอกว่าทำอะไรไม่ได้เพราะหม้อไฟถูกเจ้าหน้าที่ยกไปแล้ว เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าประจำท้องถิ่นบอกว่าให้เอารายละเอียดศูนย์การไฟฟ้าเขตอีกแห่งหนึ่ง พวกเขา ก็เลยต้องทนใช้เทียนไปอีกคืนหนึ่ง

ยามประจำหมู่บ้านจะซิ่งผ่านมาดู และเมื่อถึงหน้าบ้านมืด เขาจะผ่านเลยไปอย่างรวดเร็ว ในชอยนี้มีบ้านมืด ๆ อยู่สองหลังเท่านั้น คือบ้านเช่ากับบ้านมืด

บ้านหลังข้างเคียงที่ติดกับทุ่งหญ้าปิดประตูเงียบทั้งกลางวันกลางคืน ช่วงกลางวันดูคล้ายเจ้าบ้านไม่อยู่ กลางคืนนั้นแหละแสงไฟในบ้านเป็นเครื่องหมายบอกว่ามีสิ่งที่มีชีวิตอยู่ในนั้น มีอยู่บางครั้งที่เขาเห็นเงาดำวูบอยู่หลังม่านหน้าต่าง ต่อมาไฟชั้นบนก็ปิดมืด แต่เขาจะแน่ใจได้ว่าเจ้าของเงาดำจะยังยืนอยู่ตรงหน้าต่าง แต่ละอริระยาบถของคนในบ้านเขาคงจะอยู่ในสายตาของใครสักคนหรือสองคนที่ลอบมองจากชั้นบนของบ้านหลังนั้น

มีเหตุผลอะไรที่ต้องลอบมอง ในเมื่อเหล็กคัตตรงหน้าต่างก็แข็งแรงเพียงพอแล้ว กำแพงอิฐบล็อกก็แข็งแรงและสูงออกอย่างนั้น หรือว่าเป็นเพราะหนุ่มบ้านเช่าทั้งสองหน้าต่างาเหี้ยมเกรียม โดยเฉพาะเพื่อนของ “เขา” ชอบไว้หนวดรากับดาวร้ายภาพยนตร์ไทย

เพื่อนหนุ่มที่หน้าตาเหมือนดาวร้ายและภรรยาพากันออกไปซื้อข้าวห่อในวันอุกฤษทุคเช่นนี้เวลาอาหารพลอยล่าช้าไปด้วย แต่สำหรับเจ้าบ้านหลังริมสุดนั้น กินข้าวกันแล้วหรือยัง ไม่อาจคาดคะเนได้เลย

ผิดกับบ้านมืดที่ไม่มีอะไรน่าสงสัย ไม่มีใครลอบมองจากบ้านหน้าต่างระอะคราบสนิม มีแต่ต้นไม้ตะคุ่มอยู่ปลายแสงไฟ เขาได้ยินแต่ว่ามันเป็นบ้านมืด แต่ไม่ได้สนใจรายละเอียดว่าเกิดอะไรขึ้นในบ้านหลังนั้นตั้งแต่เมื่อไร หวังว่าคงไม่ใช่เรื่องคนเช่าบ้านเอาระเบิดมาโยนใส่เจ้าของบ้านจนกลายเป็นผีผ้าบ้านหรือกนะ เขานึกฆ่าตัวเองที่คิดอะไรร้าย ๆ ได้ขนาดนั้น เจ้าเรื่องร้าย ๆ พอผ่านไปแล้วอาจกลายเป็นเรื่องน่าขัน

เรื่องไม่น่าขันขณะนี้มียุ่เรื่องเดียวคือ เงาดำบนบ้านข้างเคียง รูปโครงของเงาชวนให้นึกถึงท่าทางตัวละครตอนระทึกใจบนจอภาพยนตร์ ผ่าม่านสีขาวดูติดกับความมืดด้านนอกหน้าต่าง ก่อนจะดำมืดกลืนกันไปเมื่อไฟปิด

หากอยู่ ๆ หน้าต่างบ้านมืดเปิดออกแล้วมีเงาตะคุ่มตรงหน้าต่างบ้าง คงแปลกดีเหมือนกันสำหรับคนที่ไม่ค่อยสนใจเรื่องผีสางอย่างเขา ยิ่งในขณะนี้ อะไรจะน่าสนใจเท่าเงาตะคุ่มในบ้านข้างเคียง

เพื่อนชอบข้าวห่อเดินเข้ามาเงียบ ๆ เขาอาจจะหิวและอ่อนเพลียจนไม่อยากจะพูดจา หัวค้ำที่นี้เงียบเร็วต่างจากห้องแบ่งเช่าที่เขาเคยอยู่ คำลวดดูเหมือนผู้คนที่ต่างเก็บตัวเงียบอยู่ในบ้านอันรโหฐานของตน บ้านที่มีรั้วมีกำแพงมีเหล็กคัตมีม่านบังและมีมุ้งลวดจนดูเหมือนยุ่งลักตัวก็ไม่อาจเล็ดลอดเข้าไปได้หากเจ้าบ้านมีอนุญาต

พอจัดการถ่ายข้าวห่อใส่จานวางบนเสื่อซึ่งปูบนพื้นซีเมนต์ ไฟตรงมุมรั้วอิฐบล็อกของบ้านข้างเคียงก็สว่างจ้า หลอดไฟกลม ๆ สาดแสงบาดตาพิลึก

และเจ้าแสงไฟนี้เองก็เข้ามาในความรู้สึกของเขา
 ก็เข้าไปถึงแผลเป็นเมื่อครั้งที่ถูกความรู้สึกเลวร้าย
 กรีดลึก บัดนี้แผลร้ายในใจกลับกลายเป็นความสุข เขา
 อุดคึดอย่างน้อยใจไม่ได้ว่าเจ้าของบ้านข้างเคียง
 กลัวพวกบ้านเขาจะเป็นกำแพงเข้าไปจับปล้นพวกเขา
 หรือไร

ดวงไฟริมรั้วจึงกลายเป็นดวงตาทยามหมิ่นใน
 ความรู้สึกส่วนร้ายของเขา น่าฉงนนักกว่าทำไมเรื่อง
 ร้ายจึงเกิดกับเขาในเวลาไล่เลี่ยกัน หรือว่าช่วงที่ผ่าน
 มาอากาศร้อนเกินไป

แสงไฟจากริมรั้วเป็นประโยชน์บ้างเมื่อจำเป็น
 ต้องแกะก้างปลา

“มีอะไรให้ช่วยมั๊ยคะ”

คนบ้านเขาจะงักมือจากช้อนและจาน เหนือ
 กำแพงอิฐบล็อกมีใบหน้าของสองสามีภรรยาแห่ง
 บ้านข้างเคียงโผล่ขึ้นมา ไม่ใช่มีหลอก หากเป็นคน
 จริง ๆ ที่เป็นเจ้าของเสียงทักทายน่าฟัง ฝ่ายชาย
 ยิ่งพูดถึงความลำบากเกี่ยวกับแสงไฟและถามถึง
 ช่างไฟฟ้าประจำหมู่บ้านว่าทำไมไม่มาต่อไฟให้ จาก
 นั้นต่างฝ่ายก็ทักทายกันไปมาด้วยดีเกี่ยวกับเรื่องความ
 เป็นอยู่พื้น ๆ นุรุชเจ้าของบ้านข้างเคียงถามว่ามี
 สายไฟยาว ๆ บ้างไหม เขาหมายความว่าจะให้ต่อไฟ
 ใช้จากบ้านเขาก่อน แต่เมื่อไม่มีสายไฟ ผู้มาอยู่ก่อน

เสนอว่าหากจำเป็นต้องต้มน้ำหรือใช้เตาไฟฟ้าให้
 ใช้บริการที่บ้านของเขาได้ และลงท้ายว่า

“เห็นมีดี ๆ เลยเปิดไฟรั้วให้ คงพอแก้ขัดได้
 นิดหน่อยนะครับ”

มีเสียงตอบ “ขอบคุณค่ะ” แต่สำหรับ “เขา”
 ผู้ไม่สนใจเรื่องมีพูดอะไรไม่ออก ยิ่งกว่าเมื่อคนกลัว
 ผีมองเห็นผีโผล่หน้าออกมาจากบ้านผีดูเสียอีก

ในวันว่างที่เขาได้เลาะเลียบเข้าไปในบ้านผีดู
 ปร้าง เขายังได้เห็นตึกเตตนอย่างเคยเห็น เห็นแมลง
 นานาชนิด เห็นจิ้งเหลนตัวเล็ก ๆ วิ่งไปมา และก็เห็น
 นกกระจอกบนต้นพุทรา มันทำรังอยู่ในมุมรก ลูกของ
 มันโตขึ้นถึงขั้นหัดบินได้แล้ว ลูกนกโตเต็มโตเต็มไปยัง
 ปลายกิ่งพุทราแล้วขยับปีกอย่างกล้า ๆ กล้า ๆ แม
 นกร้องเหมือนจะบนพร่ำ แต่ก็แฝงด้วยความรัก นก
 กระจอกอีกตัวหนึ่งบินมาคู่ด้วยปรารถนาดีพร้อมทั้ง
 ส่งเสียงราวจะต่อว่าต่อขานแล้วช่วยจัดการรูลูก
 นกลงไป จนกระทั่งลูกนกกางปีกร่อนลงสู่เถาต่ำสิ่ง
 ได้สำเร็จ นกกระจอกทั้งหมดส่งเสียงเจี๊วเจี๊วอย่าง
 ดีอกดีใจ

และอีกบางครั้งในวันว่าง เขายังเห็นเจ้าตึกเตตน
 ต่อมวยกลอกตาหาเหยื่อ มันยกขาหน้าโบกไปมา
 พร้อมที่จะจับแมลงที่บินผ่านและพร้อมจะกัดกิน
 ตึกเตตนด้วยกันซึ่งตัวเล็กกว่า

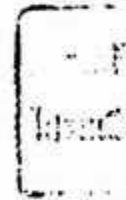
ข้าราชการ
คือบุคคลที่ทำงาน
ให้ประชาชนชื่นใจ

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

ผู้ตอบปัญหาประจำ

สำนักงาน ก.พ.
 วันชัย ตันติสุข
 วีระ ไชยธรรม
 ประพาส ทองศักดิ์
 สมเกียรติ ชุมวิสูตร
 กรมบัญชีกลาง
 ผาสุกนิธย์ ปิณฑะรุจิ
 สมพงษ์ วัฒนสุระ

ส่วนภูมิภาค ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงมอบอำนาจให้นายอำเภอเป็นผู้สั่งซื้อ สั่งจ้างได้ตามข้อ ๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ส่วนการจะมอบอำนาจได้เพียงใดนั้น ก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๑

การมอบอำนาจให้นายอำเภอเป็นผู้สั่งซื้อ สั่งจ้าง

ผู้ถาม สมาชิกเลขที่ ๑๗๕๖

การมอบอำนาจตามข้อ ๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจให้นายอำเภอเป็นผู้สั่งซื้อ สั่งจ้าง ได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ

เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค และอำนาจเป็นราชการบริหาร

๒

การล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. ๒๕๒๖

ผู้ถาม คุณอนันต์ พู่ฉิมยศ

ตามที่ได้ประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้กระทำความผิดตามมาตราต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งบรรดาข้าราชการที่ได้กระทำความผิดวินัยตามระเบียบของทางราชการก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ ทั้งที่ได้ถูกลงโทษไปแล้ว และที่ยังอยู่ในระหว่างการสอบสวนพิจารณานั้น

เรื่องนี้ยังมีปัญหาถกเถียงกันอยู่ว่า ข้าราชการที่ได้กระทำผิดวินัยก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษไปแล้วตามระเบียบของทางราชการ คือตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ให้ออก ปลดออก และไล่ออก จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฉบับข้างต้นหรือไม่

ตอบ

โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน ให้โอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ล้างมลทินให้แก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย ซึ่งหมายความว่า ข้าราชการที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

๑. จะต้องเป็นผู้ที่กระทำผิด (เหตุเกิด) ก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และ

๒. การกระทำผิดนั้นได้ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษหรือลงทัณฑ์ไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฉบับนี้ใช้บังคับ (ลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖)

ดังนั้น ข้าราชการซึ่งได้กระทำผิดวินัยก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกไปแล้วตามปัญหาเรื่องนี้ หากผู้บังคับบัญชาได้ลงโทษก่อนหรือในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ ข้าราชการผู้ถูกลงโทษดังกล่าวก็จะได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาลงโทษหลังจากวันที่ ๑๒ มีนาคม

๒๕๒๖ แล้ว แม้ข้าราชการผู้นั้นจะได้กระทำผิดก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ ก็ตาม ข้าราชการดังกล่าวก็จะไม่ได้รับการล้างมลทิน

อนึ่ง โปรดสังเกตว่า ข้าราชการที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินข้างต้นนี้ จะต้องเป็นผู้ที่ถูกลงโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ ดังนั้น ผู้ที่ยังอยู่ในระหว่างถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือสอบสวนเสร็จแล้วแต่ผู้บังคับบัญชายังไม่ได้ลงโทษนั้น จึงไม่มีสิทธิได้รับการล้างมลทินแต่อย่างใดไม่ และสำหรับผู้ที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีที่ไม่ใช่เป็นการลงโทษ เช่น ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เพราะเป็นผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว ไม่เหมาะสมที่จะให้รับราชการอยู่ต่อไป หรือถูกให้ออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถตามมาตรา ๔๗ หรือมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามมาตรา ๔๘ ก็จะไม่ได้รับการล้างมลทินเช่นเดียวกัน เพราะพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ บัญญัติให้ล้างมลทินให้เฉพาะผู้ที่ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เท่านั้น

๓

การเลื่อนตำแหน่ง ผู้ได้รับล้างมลทิน

ผู้ถาม สมาชิกจากจังหวัดนครราชสีมา

กระผมมีกรณีกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการเปิดซองซองราคาซื้ออะไหล่เครื่องจักรกลเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ ความผิดดังกล่าวได้ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐% เป็นเวลา ๑ เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๒๕ กระผมจึงขอเรียนถามปัญหาดังนี้

๑. กระทบจะได้รับคำสั่งมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หรือไม่

๒. ก.พ. ได้อนุมัติตำแหน่งที่กระทบครองอยู่ขึ้นเป็นระดับ ๕ ก่อนถูกลงโทษตัดเงินเดือน และกระทบได้สอบขึ้นบัญชีระดับ ๕ ไว้แล้ว เมื่อกระทบได้รับการล้างมลทินจะได้รับการเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ทันทีหรือไม่ และจะเป็นการขัดกับมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติล้างมลทินหรือไม่

๓. ถ้าเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ได้ กระทบจะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับอย่างไร

๔. ขอความกรุณาขยายความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๒๖ ด้วย
ตอบ

กรณีตามปัญหาข้อ ๑ โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ล้างมลทินให้แก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อน หรือในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖) ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คุณได้กระทำผิดเกี่ยวกับการเปิดซองซองราคาซื้ออะไหล่เครื่องจักรกลก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และการกระทำผิดดังกล่าวคุณได้ถูกลงโทษไปแล้วก่อนวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ คุณจึงได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติข้างต้น

สำหรับกรณีตามปัญหาข้อ ๒ และข้อ ๓ นั้น หากคุณมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งระดับ ๕ และได้รับเงินเดือนอยู่ในเกณฑ์ที่ผู้

บังคับบัญชาจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ได้แล้ว เมื่อคุณได้รับการล้างมลทินแล้วผู้บังคับบัญชาก็อาจพิจารณาเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับการล้างมลทินเป็นต้นไป และไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติล้างมลทินแต่อย่างใด

ส่วนปัญหาข้อ ๔ นั้น มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ บัญญัติว่า การล้างมลทินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในวันที่จะเรียกร่องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น "ซึ่งหมายความว่า บุคคลซึ่งต้องสูญเสียสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ไปอันเนื่องมาจากการเป็นผู้ต้องโทษตามมาตรา ๔ หรือการเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๕ นั้น เมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับการล้างมลทินแล้ว จะเรียกร้องเอาสิทธิหรือประโยชน์นั้น ๆ คืนมาหาได้ไม่ เช่น ข้าราชการซึ่งถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว เมื่อได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว จะเรียกร้องให้ทางราชการรับตนกลับเข้ารับราชการตามเดิมหาได้ไม่ ในกรณีเช่นนี้ หากผู้ได้รับการล้างมลทินผู้ใดประสงค์จะกลับเข้ารับราชการอีกผู้นั้นก็ต้องยื่นเรื่องราวขอกลับเข้ารับราชการทำนองเดียวกันกับผู้ที่ออกจากราชการไปเพราะการลาออกซึ่งทางราชการจะรับกลับหรือไม่ก็ได้ เป็นต้น

---

๕ การเลื่อนตำแหน่งและการตั้งผู้ช่วย เลขาธิการ อ.ก.พ.กรม

ผู้ถาม สมาชิกเลขที่ ๑๙๔๒

๑. การแต่งตั้งเลื่อนระดับข้าราชการจากระดับ ๖

ชั้นเป็นระดับ ๗ นั้น โดยปกติต้องปฏิบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง คือผู้ที่ได้รับการเลื่อนระดับจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งใช่หรือไม่ ซึ่งในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งผมทราบว่ามีอยู่ข้อหนึ่งที่กำหนดว่าผู้ที่ได้รับการเลื่อนระดับจะต้องเป็นข้าราชการระดับ ๖ หรือเทียบเท่ามาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนั้น จำเป็นหรือไม่ จะเลื่อนผู้ที่มีอายุการเป็นระดับ ๖ ไม่ถึง ๒ ปีได้หรือไม่ หากมีการแต่งตั้งข้าราชการซึ่งขาดคุณสมบัติดังกล่าว จะมีผลประการใดหรือไม่

๒. ตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน ปัจจุบันกำหนดให้มี อ.ก.พ. กรม ช่วยปฏิบัติหน้าที่แทน ก.พ. ในบางเรื่องตามที่กฎหมายกำหนด และให้ อ.ก.พ.ตั้งเลขานุการ อ.ก.พ.หนึ่งคน ปัญหาก็คืออยากทราบว่า จะตั้งผู้ช่วยเลขานุการ อ.ก.พ.เพิ่มขึ้นอีกได้หรือไม่

ตอบ

กรณีตามปัญหาข้อ ๑ นั้น ขอเรียนว่า โดยที่ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า “ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งใด ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นตามที่ ก.พ.กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง” และวรรคสองของบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น ก.พ. อาจอนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งก็ได้” ดังนั้น ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๗ จึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นตามที่ ก.พ.กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ถ้าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติก็ต้องได้รับอนุมัติ

จาก ก.พ.ตามนัยมาตรา ๔๘ วรรคสองเสียก่อน ผู้บังคับบัญชาจึงจะแต่งตั้งได้ หากผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งผู้ที่ขาดคุณสมบัติเฉพาะให้ดำรงตำแหน่ง โดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ.ก่อนแล้ว คำสั่งแต่งตั้งข้าราชการผู้นั้นก็จะเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีผลใช้บังคับ และกรณีเช่นนี้ มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับข้างต้นบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งแต่งตั้งข้าราชการผู้ขาดคุณสมบัตินั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

สำหรับปัญหาข้อ ๒ นั้น โดยที่มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ บัญญัติให้ อ.ก.พ.กรม ประกอบด้วยอธิบดีเป็นประธาน รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง และเลขานุการกรม เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และให้ อ.ก.พ.นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน บทบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติให้ อ.ก.พ. กรม มีอำนาจตั้งผู้ช่วยเลขานุการ อ.ก.พ.แต่อย่างใด ฉะนั้น หากพิจารณาในข้อกฎหมายแล้ว ผู้ตอบปัญหาจึงมีความเห็นว่า อ.ก.พ.กรมไม่อาจตั้งผู้ช่วยเลขานุการ อ.ก.พ.เพิ่มขึ้นโดยอาศัยบทบัญญัติข้างต้นได้

๕

การย้ายไปดำรงตำแหน่งนิติกรและบุคลากร

ผู้ถาม สมาชิกจากจังหวัดตาก

กระผมเป็นสมาชิกวารสารข้าราชการมีปัญหาระเบียบราชการที่จะเรียนถาม กล่าวคือ ปัจจุบันกระผมรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ ๔ ซึ่งเป็นรายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๑

ประจำโรงพยาบาลจังหวัด ต่อมาได้สำเร็จการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต และมีความประสงค์จะย้ายเปลี่ยน สหายงานไปดำรงตำแหน่งนิติกร ๔ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด ภายในจังหวัดเดียวกัน ซึ่งมีตำแหน่งนิติกร ๓ ว่างอยู่ โดยขอเปลี่ยนตำแหน่งนิติกรที่ว่างนี้เป็น ตำแหน่งนิติกร ๔ จากกรณีดังกล่าวข้างต้น กระผม ขอถามปัญหาเป็นข้อ ๆ ดังนี้

๑. กระผมจะขอย้ายไปดำรงตำแหน่งนิติกร ๔ โดยเปลี่ยนตำแหน่งนิติกร ๓ ที่ว่างเป็นตำแหน่ง นิติกร ๔ ได้หรือไม่

๒. จำเป็นเสมอไปหรือไม่ว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่ง นิติกร ๔ จะต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรบุคลากร ระดับปฏิบัติหรือระดับหัวหน้างานจากสำนักงาน ก.พ. ตามที่กำหนดใน ว.๒/๒๕๒๑

๓. กระผมยังไม่เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร บุคลากรดังกล่าวในข้อ ๒. หากผู้บังคับบัญชาจะใช้ ดุลพินิจย้ายให้กระผมไปดำรงตำแหน่งบุคลากร ๔ จะทำได้หรือไม่เพียงใด

ตอบ

ตอบปัญหาข้อ ๑ โดยที่ปัจจุบันคุณมีวุฒิปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิตซึ่งตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ ตำแหน่งนิติกร ๔ แล้ว คุณจึงอาจขอย้ายไปดำรง ตำแหน่งนิติกร ๔ ได้ แต่จะได้ย้ายหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา

สำหรับปัญหาข้อ ๒ นั้น เห็นว่า ผู้ที่ยังไม่เคย ผ่านการอบรมหลักสูตรบุคลากร ผู้บังคับบัญชาก็อาจ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรได้ ไม่เป็นการขัดกับ มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๙๐๖/ว.๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ แต่อย่างไร เพราะ หนังสือเวียนดังกล่าวกำหนดไว้เฉพาะการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งบุคลากรเท่านั้น

ส่วนปัญหาข้อ ๓ เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการ ให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร ๔ นั้น โดยที่ ก.พ. ได้มีมติ กำหนดแนวทางปฏิบัติได้ตามข้อ ๓ ของหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๙๐๖/ว.๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ว่า ควรจะแต่งตั้งจากผู้ผ่านการอบรม หลักสูตรบุคลากรระดับปฏิบัติหรือระดับหัวหน้างาน จากสำนักงาน ก.พ.แล้ว ฉะนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงควร จะได้แต่งตั้งโดยถือปฏิบัติตามมติ ก.พ.ดังกล่าวด้วย หากผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจแต่งตั้งบุคลากร ๔ จาก ผู้ที่ไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรบุคลากรแล้ว กรณี ก็จะเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามแนวทางที่ ก.พ. วางไว้

๖

การรับเงินก้อนของ ผู้ได้รับการล้างมลทิน

ผู้ถาม สมาชิกจากจังหวัดศรีสะเกษ

นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๓ สอบคัดเลือกเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๔ ได้ตามประกาศผลการสอบของกรม ลง วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๕ แต่ผู้บังคับบัญชายัง มิได้พิจารณาเลื่อนตำแหน่งให้ เนื่องจากผู้นี้ได้กระทำ ผิดวินัยถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น จากชั้น ๓,๓๒๕ บาท ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป และต่อมานาย ก. ได้รับการล้างมลทินตาม พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตน โกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงขอหารือว่า

๑. เมื่อนาย ก. ได้รับการล้างมลทินแล้ว ผู้นี้ จะมีสิทธิได้รับเงินเดือนในขั้นเดิมก่อนถูกลงโทษ ลดขั้นเงินเดือนตั้งแต่วันที่ได้รับการล้างมลทินหรือไม่

๒. หากข้าราชการรายนี้ได้เลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ผู้บังคับบัญชาจะส่งปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับในขั้นใด

ตอบ

กรณีตามปัญหาข้อ ๑ นั้น ขอเรียนว่า การที่ นาย ก. ซึ่งถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นั้นมีผลทำให้ผู้นี้ได้รับการล้างโทษ โดยถือว่านาย ก. มิได้เคยถูกลงโทษทางวินัย และผู้นี้ย่อมมีสิทธิสมบูรณ์เช่นเดียวกับบุคคลทั้งหลายซึ่งไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย แต่การล้างมลทินดังกล่าวหาไม่มีผลให้นาย ก. เกิดสิทธิเรียกร้องหรือประโยชน์ใด ๆ จากการที่ได้ถูกบังคับบัญชาส่งลดขั้นเงินเดือนไปแล้วแต่อย่างใดไม่ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น นาย ก. จึงยังคงต้องรับเงินเดือนในชั้น ๓,๑๑๕ บาท ซึ่งเป็นขั้นเงินเดือนที่ผู้บังคับบัญชาได้ส่งลดไว้อยู่ต่อไป

สำหรับปัญหาข้อ ๒ นั้น เห็นว่า โดยที่นาย ก. เคยได้รับเงินเดือนสำหรับตำแหน่งระดับ ๓ ชั้น ๓,๓๒๕ บาท ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนที่ต่ำกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งระดับ ๔ อยู่ ๒ ขั้นมาแล้ว ดังนั้น หากผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนผู้นี้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ที่สอบคัดเลือกได้แล้ว กรณีก็จะต้องดำเนินการปรับอัตราเงินเดือนให้แก่ข้าราชการข้างต้นตามสิทธิที่มีอยู่เดิม คือ ให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นไป ๒ ขั้น จากชั้น ๓,๑๑๕ บาท เป็นรับขั้น ๓,๕๓๕ บาท ตั้งแต่วันที่นาย ก. ได้เลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นเป็นต้นไป ทั้งนี้ ตามนัยข้อ ๔ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว.๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕

ผู้ผลิต จำหน่ายโยธาอุตสาหกรรม
 รับกลึง และ ผลิต อุปกรณ์ ชิ้นส่วน
 สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม ทุกชนิด

ผลิต รับสั่งทำและจำหน่ายโยธา ไม้เท้า และกลองนาเบอร์
 ที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมทุกชนิด
 โดยเฉพาะใช้ในโรงงานแก้วตาลและไซโล
 โดยช่างผู้ชำนาญงาน ดำเนินโดยเฉพาะ
 เชิญสอบถามรายละเอียดได้ที่

บริษัท ประทีปจักรกล
บริษัท ประจกิจการช่าง จำกัด
 ๗๘/๒ หมู่ ๑๘ ซอยสุขุมวิท ๑๔ (ซอยหมู่บ้านเอกชัย)
 ถนนสุขุมวิท แขวงประเวศ
 โทร. ๔๖๒-๕๔๕๗, ๔๖๒-๗๗๒๙

ส่วนราชการ

ที่

ชายเขม

เรื่อง

บันทึกข้อความ

วันที่ 15 กันยายน 2526

เรียนดูเอกสาร เป็นความเห็นต่าง ๆ ของบุคคลทั่วไป แต่สำหรับราชการแล้ว
 อาจจะมีใหม่ วารสารข้าราชการ จึงจะขอความเห็นผู้ชำนาญตามชนิดนี้ เรื่องของการปฏิรูประบบราชการ
 เพื่อการบริการประชาชน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สุดท้ายที่เข้าผู้ปฏิบัติงานราชการไม่ว่าจะเป็น
 ทนุของงานใดก็ตาม

นอกจากนี้แล้วขอมีประจำต่าง ๆ บังคับจะเข้มนั้น และน่าสนใจ สมควรที่ผู้ชำนาญ
 จะต้องศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วารสารข้าราชการจะขอเสนอของงานของนักเขียน
 เรื่องสั้นชื่อ กัง คือนก บูรพา เป็นเรื่องพิเศษด้วย

กองบรรณาธิการ

